

Džáhilíja prorok Muhammad a vznik islámu

kurz:
Islám

Ústav
religionistiky
MUFF Brno

Attila Kovács

بر زمین کار شده او کو پیش
بود سپهر از پنهان سرش

Primární zdroje

- *Korán*, (czech trans. I. Hrbek), Praha, Odeon, 1972. (a mnohé další vydání)
- *Džbán žízně. Stará arabská poezie*, (czech. trans. K. Petráček & J. Štroblová), Praha, Mladá Fronta, 1966.
- *Žrebci poézie*, (slov. trans. L. Drozdík & Ľ. Feldek), Bratislava, Slovenský spisovateľ, 1986.
- *Román o Antarovi*, (czech trans. K. Petráček), Praha, Odeon, 1986.
- IBN ISHÁK, *Život Muhammada Posla Božieho*, (slov. trans. J. Pauliny), Bratislava, ÚPVSC, 2003.
- IBN ISHÁK, *Muhammad - život Alláhova proroka*, (czech trans. V. Svoboda), Praha, Leda, 2009.

- AN-NAWAWÍ, Imán Jahjá, *Záhrady Spravedlivých. Sbíрка výroků proroka Muhammada*, Praha, AMB, 2008.

Sekundární zdroje

Životopisy proroka Muhammada od akademiků

- ARMSTRONGOVÁ, Karen, *Muhammad: Prorok, jeho život a poselství našemu času*, Praha, Daranus, 2009.
- COOK, Michael, *Muhammad*, Praha, Odeon - Argo, 1994.
- DELCAMBROVÁ, Anne-Marie, *Muhammad slovo Alláhovo*, Bratislava, Slovart, 1996.
- PETRÁČEK, Karel, HRBEK, Ivan, *Muhammad*, Praha, Orbis, 1967.
- ROGERSON, Barnaby, *Prorok Muhammad*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2004.

- COLBY, Frederick Stephen, *Narrating Muhammad's Night Journey: Tracing the Development of the Ibn 'Abbas Ascension Discourse*, Albany, State University of New York Press, 2008.
- CORNE, Patricia, COOK, Michael, *Hagarism: The Making of the Islamic World*, Cambridge, Cambridge University Press, 1977.
- GRUBER, Christiane & SHALEM, Avinoam (eds.), *The Image of the Prophet between Ideal and Ideology: A Scholarly Investigation*, Berlin - Boston, Walter de Gruyter, 2014.
- HAWTING, G. R., *The Idea of Idolatry and the Emergence of Islam*, Cambridge, Cambridge University Press, 1999.
- HOYLAND, Robert G., *Arabia and the Arabs: From the Bronze Age to the Coming of Islam*, New York, Routledge, 2002.
- NOVÁKOVÁ, Nea, *Předislamští Arabové*, Praha, SPN, 1969.
- VUCKOVIC, Brooke Olson, *Heavenly Journeys, Earthly Concerns: The Legacy of the Mi'raj in the Formation of Islam*, New York – London, Routledge, 2005.

Arabský poloostrov před vznikem islámu

Prostor

▪ Geografické kontext:

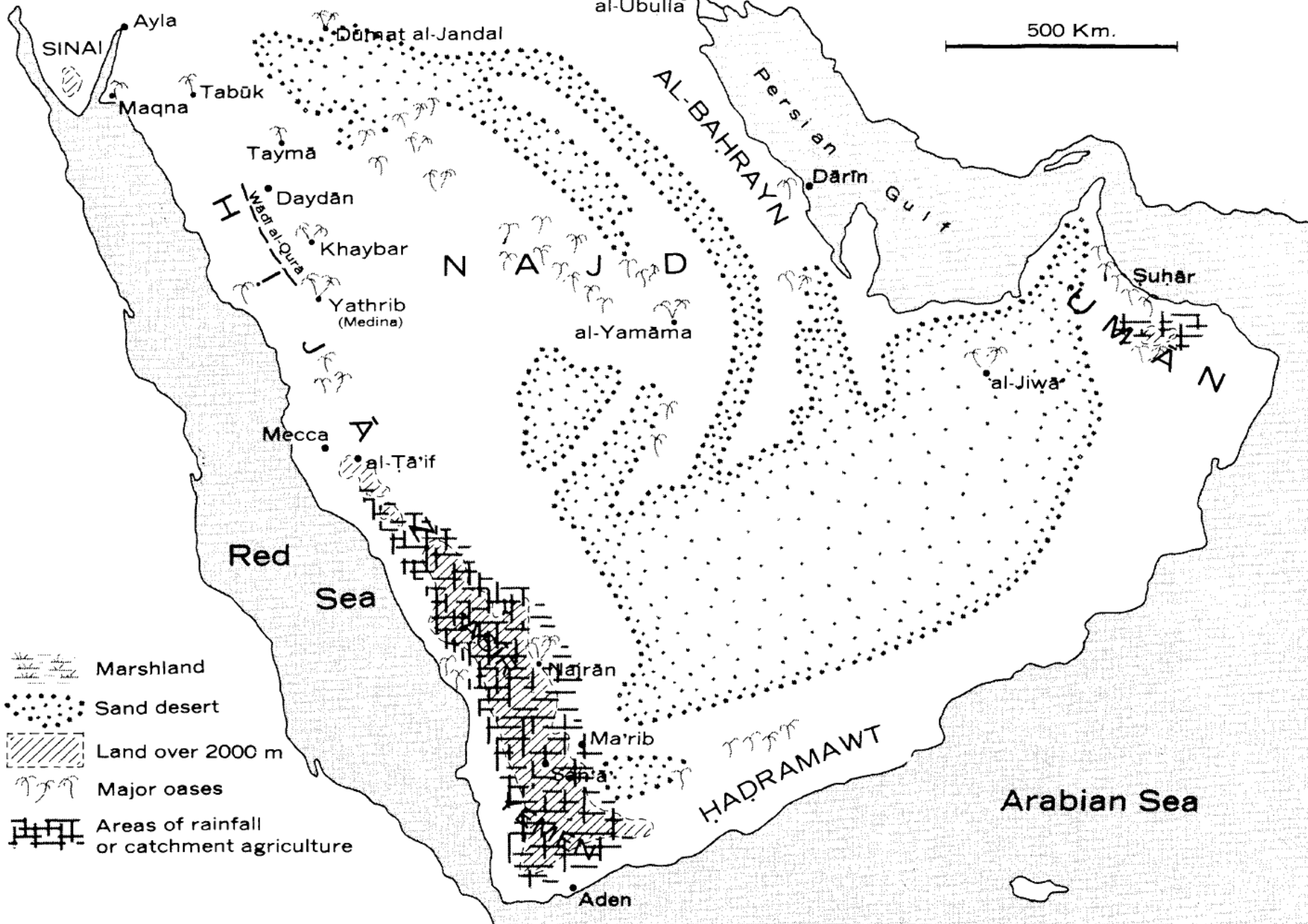
- hranice: Úrodný půlměsíc, Rudé a Arabské moře, (perský / arabský) Záliv (al-Chalídž)
- oblasti: Hidžáz, Nadžd, al-Jamáma, al-Bahrajn, Omán, Himjár (Jemen), Hadramawt
- pouště: Rub^c al-chálí, an-Nafúd

▪ Politický kontext:

- Byzancie (Východořímská říše) + Ghassánovci
- Persie (Sásánovská říše) + Lachmovci
- Abesíne (Etiopie) a Aksum
- Himjár (*Arabia Felix*) - Jemen

The Arabian Peninsula

500 Km.

- Marshland
- Sand desert
- Land over 2000 m
- Major oases
- Areas of rainfall or catchment agriculture

Obyvatelé

- kočovníci a polo-nomádi (beduíni – *badawí*), obyvatelé pouště (Syrská poušť, an-Nafúd, Rub^c al-chálí)
- obyvatelé „měst“: zemědělských oáz (Jathrib [pozdější Medína], at-Tá'if, Chajbar a jiné zejména v oblasti Wadí al-Qurá') a obchodních stanic (Mekka)
- obyvatelé úrodných oblastí, kde jsou pravidelné srážky (Jemen a Omán)

Kmenová společnost, identita a systém hodnot:

čest / chrabrost / „mužnost“ / udatnost (*murú^ca*),
úzko spojena se systémem **krevné msty** (*tha'r*)

Neexistují rozvinutější společenské struktury (království a pod.) jako např. v oblasti Úrodného půlměsíce nebo Himjáru.

Antara ibn Šaddád al-ʿAbsí – nejchrabřejší bojovník a básník

Náboženské představy

DŽÁHILÍJA – nevedomost / neznalost, islámský výraz pro popis náb. a společ. poměrů a představ v před-islámské Arábii. Jsou zde přítomné

a) judaismus

kolonie v zemědělských oázách Wádí al-Qurá', arabizovaní Židé a judaizovaní Arabové. Pokusy o zavedení judaismu jako státního náboženství v Jemenu.

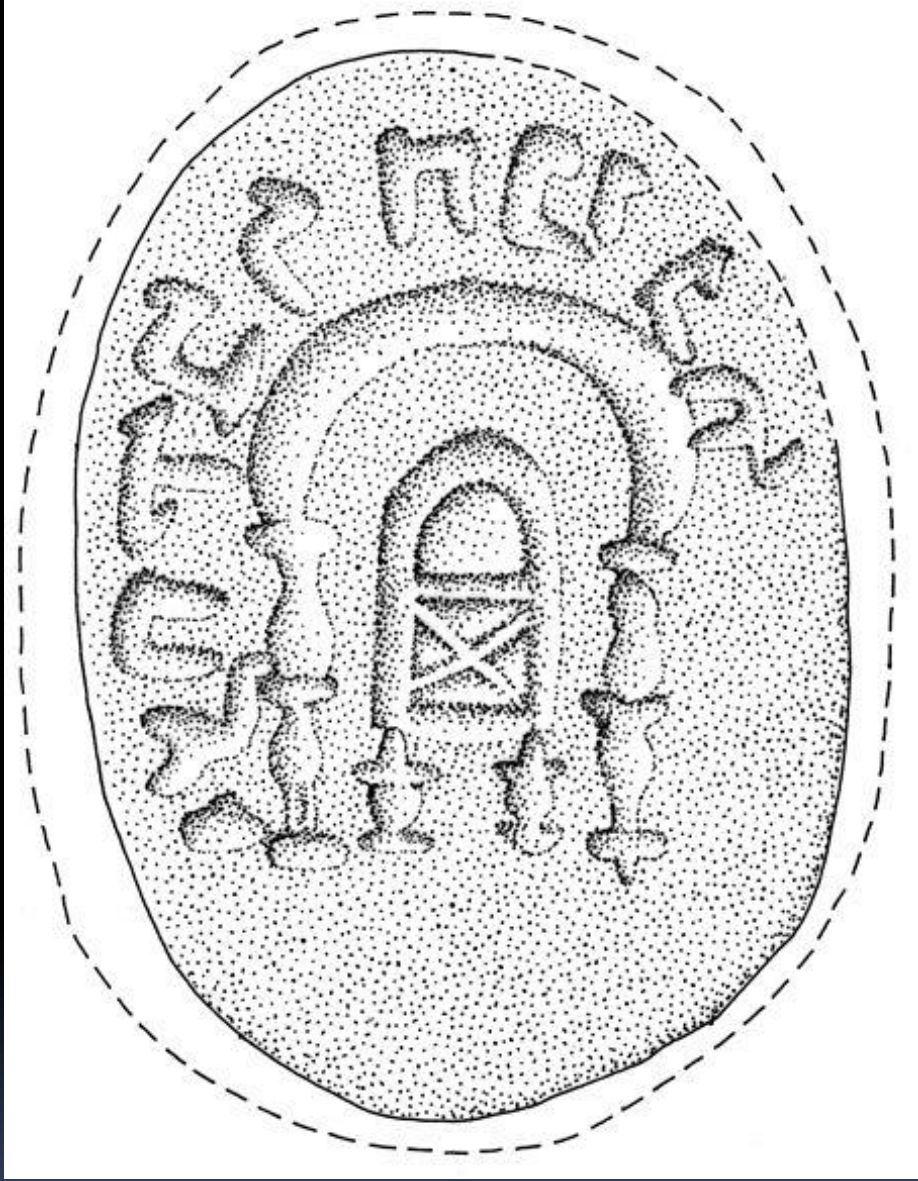
b) křesťanství

hlavně na severní periférii (včetně Lachmovců a Ghassánovců) a v Jemenu. Monofyzité, zejména kopti a nestoriáni a jiné méně známe skupiny (trojice: otec, syn, matka).

- Bakr Principal Arab tribes
- Byzantine Empire (Eastern Roman c.395–1453)
- Byzantine vassal state (Ghassanids 502–584)
- Nubian states (Christianised in 6th c.)
- Kingdom of Aksum (Ethiopia c.100–c.1000)
- Aksum colony (c.525–575)
- Sasanian colony (575–c.620)
- Sasanian Empire (Persia 224–637)
- Sasanian vassal state (Lakhmids 224–602)
- Other Sasanian colonies (in Arabia)
- Important socio-economic and religious centre
- Local seat of power
- + Christian settlement (Arabia)
- ★ Jewish settlement (Arabia)
- ➔ Abraha's expedition (570–71)
- ➔ Sasanian expedition (575)
- Main trade routes

Scale 1 : 20 000 000
 0 200 400 600 800 km
 Optimized by www.ImageOptimizer.net

pečetní prsten s hebrejským nápisem (3. stol.) z Jemenu
a reliéf krále (?) (5. stol.) v koptském stylu, Zafár (Jemen)

Ruiny křesťanského chrámu (4. stol.), Džubajl (Saúdská Arábie)

c) polyteizmus na severu a na jihu Arábie:

- Nabatejské
náboženství:
lokální podoby
helénistických,
orientálních
a arabských
náboženství
a kultů,
synkretismus
(Dionýsos,
Baal, Isis, a jiní)

Nabatejská hrobka (1. stol.), Madá'in Sálih (Saúdská Arábie)

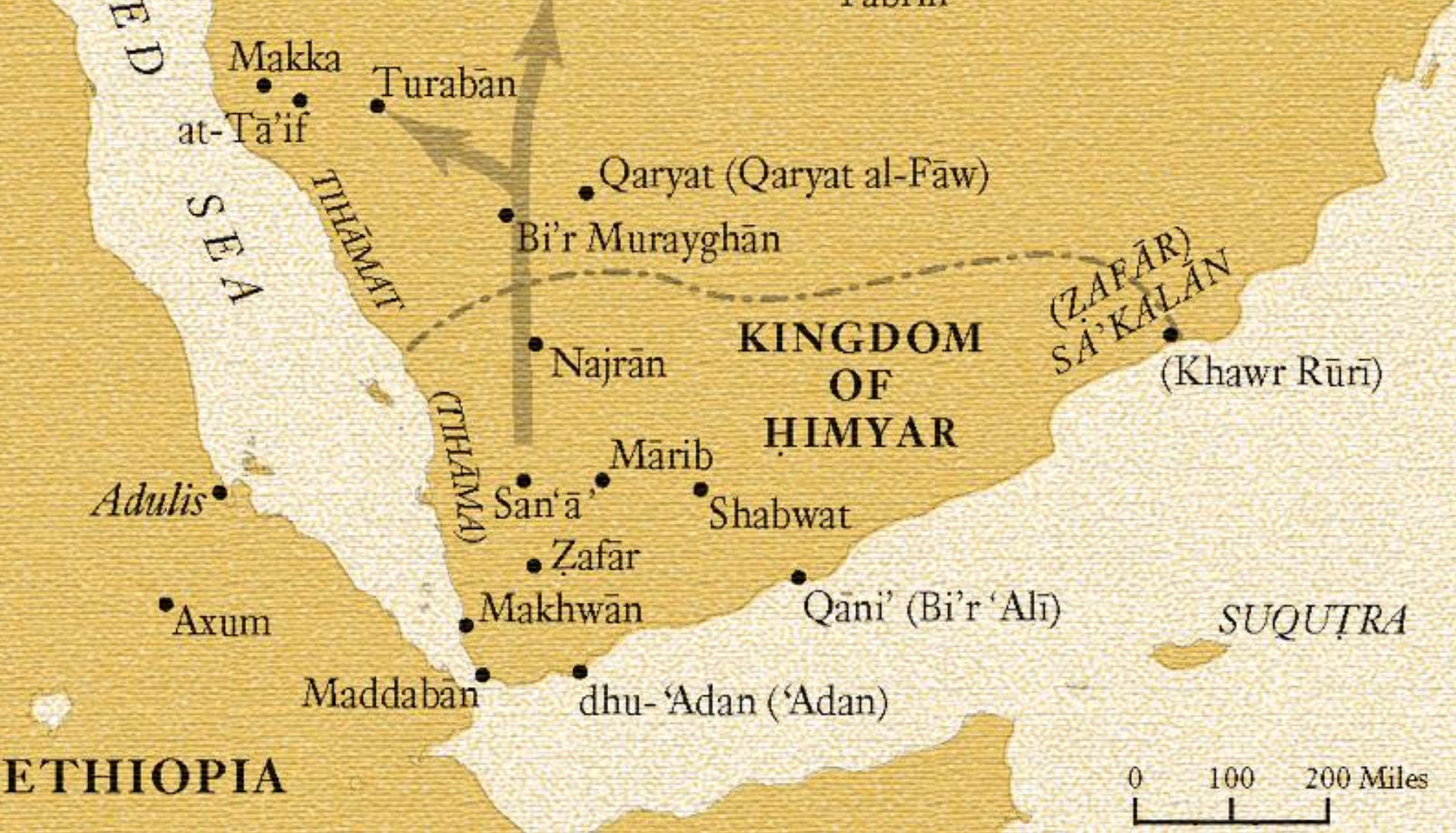
al-Chazna, nabatejský chrám (1. stol.), Petra (Jordánsko)

Podoby bohů z průčelí chrámu (1. stol.), Petra (Jordánsko)

Podoba „Bohyně“ a bůh Serapis (1. stol.), Petra (Jordánsko)

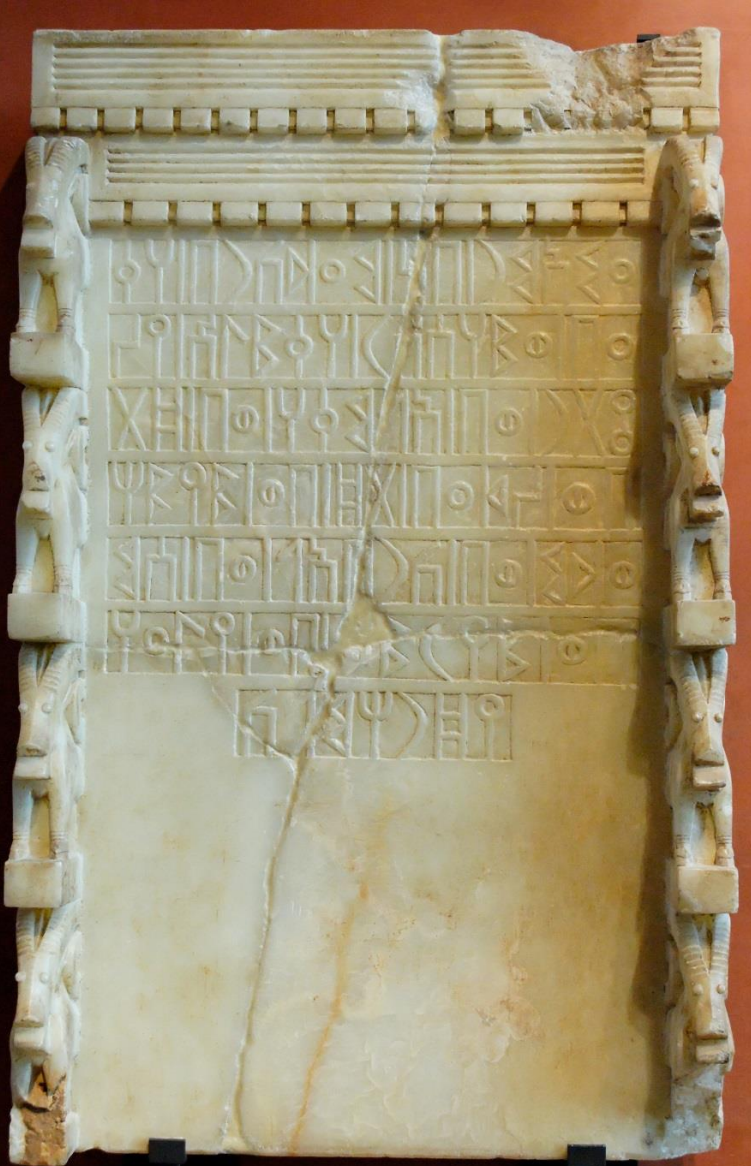

- Jemen (Himjār), astrální kulty (měsíc, slunce apod.),
zachovali se i ruiny některých chrámových staveb. Silný
zájem a vliv Peršanů a Aksumu, judaismu a křesťanství.

Chrám Awwámu (7.-5. stol. př.n.l.), Ma'rib (Jemen)

Devocionální nápis věnovaný bohu měsíce (7.-5. stol. př.n.l.)
a busta kněžky slunce (1. stol. př.n.l.) z Jemenu

d) Polydémonismus

Hidžáz: arabské kmenové náboženství. Jsou doložené některá lokální božstva a bohyně (hlavním pramenem o nich je nejčastěji paradoxně právě Korán), pro Mekku a kmen Qurajš jsou to:

al-Manát (osud, bohyně měsíce)

al-Lát (*al-Iláha* „bohyně“ – Slunce)

al-ʿUzzá („mocná“ – Venuše)

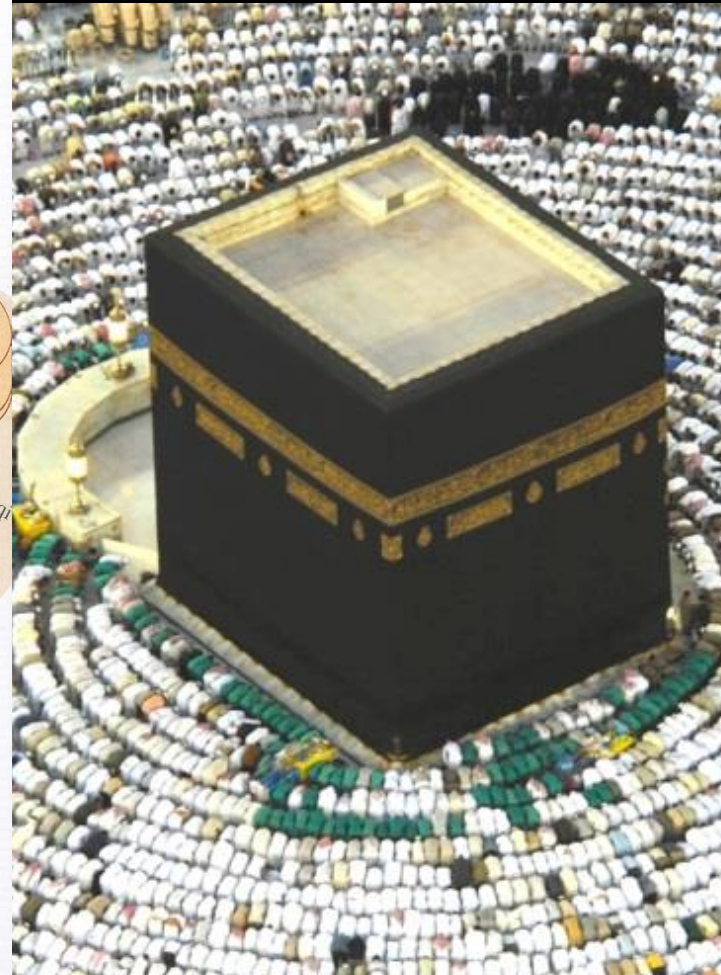
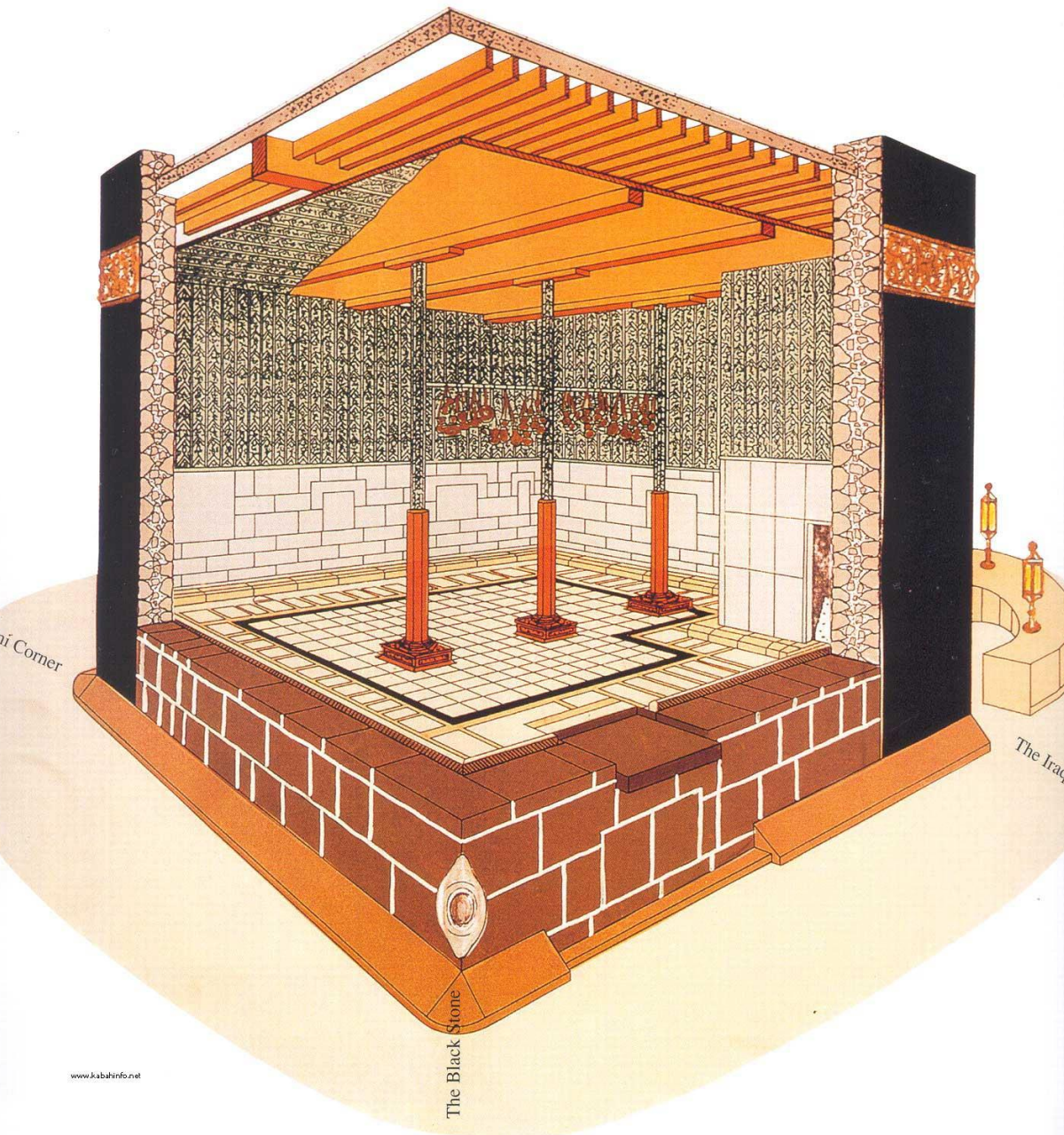
tzv. „Alláhove dcery“ (53:19-20, tzv. satanské verše)

iláh ([nějaký] bůh) – *al-Iláh* (ten Bůh) – **Alláh**

kmenový bůh Qurajšovců

Hubal – “pán Kaʿby”, bůh děste nebo měsíce. Ke Kaʿbě se konala pouť s nemalým ekonomickým významem.

Ka'ba: mekkánská
svatyně, poutní
místo i před
vznikem islámu

al-^cUzzá

al-Lát

al-Manát

al-^cUzzá, helenizovaná podoba (1. stol.)
Chirbet Tammúr (Jordánsko)

al-Lát a její lev, Palmyra
(Tadmúr), Sýrie (1. stol.)

Další božstva předislámských Arabů:

Tághút – synonymum pro modlu (2:256-257; 4:51,60,75; 5:60; 16:31; 39-17), Wadd (láska) (71:23), Suwá' (71:23), Nasr, Já^ʿúq, Jághút (71:23).

Předislámští Arabové uctívali tyto i jiné bohy zpravidla v podobě model (kmenové, klanové a domácí božstva různého typu, např. bůh z medu, mléka a z datlí, kterou v době neúrody a tísně jednoduše zkonzumovali), balvanů a kamenů, stromů, pramenů, hvězd apod. Byli jim přinášeni aj oběti, výjimečně i lidské (al-Manát).

Náboženští „specialisté“ v podobě věstců (*hákim*), jasnovidců (*ʿárif*) a strážců svatyň (*sádir*)

Antropo-
morfní
náhrobní
kamene
(4.-5. stol.
př. n.l.)
Saúdská
Arábie

Všeobecně rozšířené bylo uctívání démonických bytostí: **džinn** (plur.)

Několik druhů a podob (*ʿifrít, márid, ghúl, hátif*, apod.).

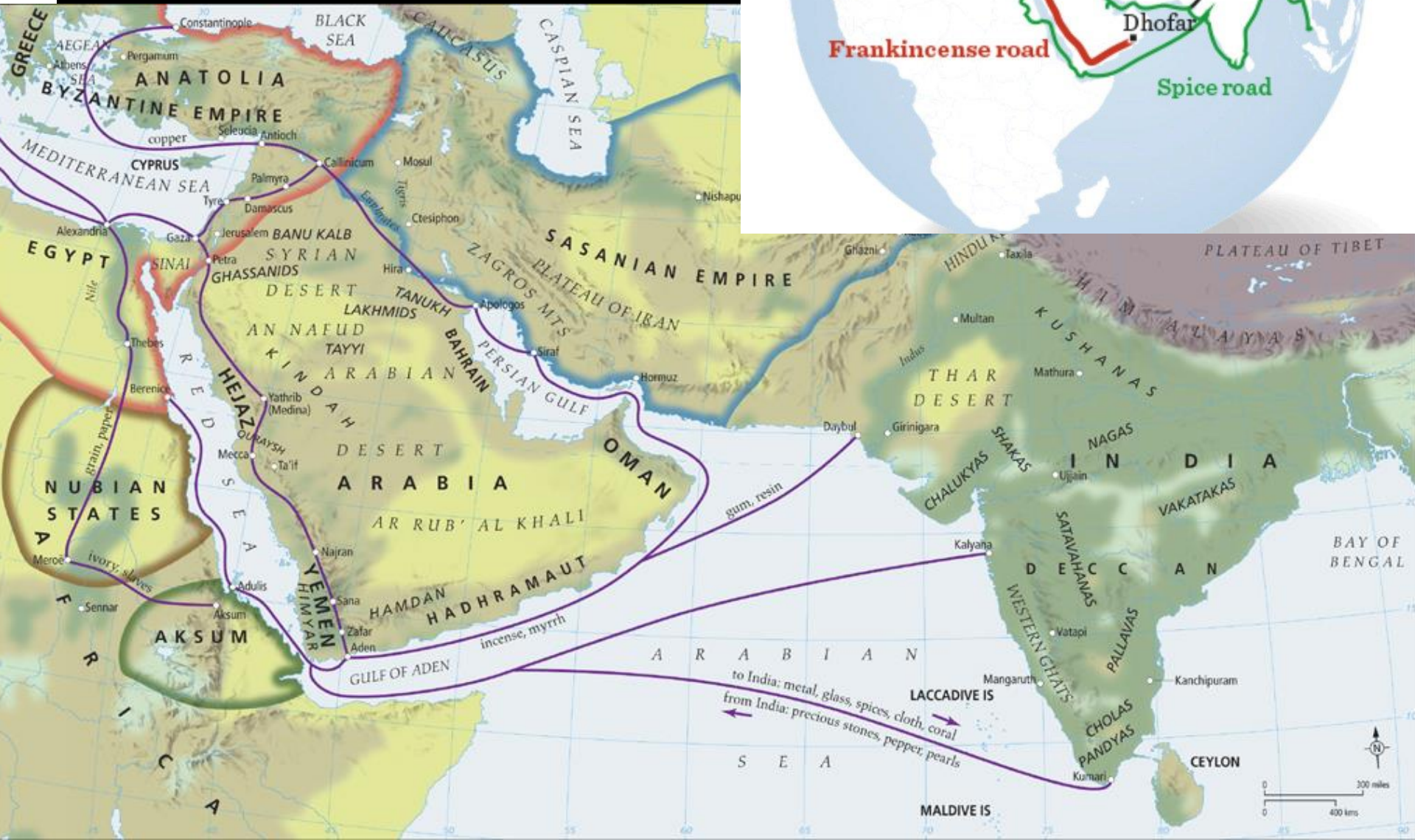
Džinnové byli zdrojem básnické nebo věštecké inspirace. V předislámské době hraje básník (**šáʿir**) významnou společenskou i politickou roli, nejvýznamnějším z nich byl **Imru' al-Qajs** (6. stol.)

Džinnové ale obvykle lidem škodili, např. mohli někoho posednout (*madžnún* – posednutý, „blázen“).

Imru' al-Qajsův epitaf, první známý nápis v arabském jazyku z r. 328 Hawrán (Sýrie)

Mekka jako „port of trade“ v předvečer islámu

Muhammad ibn ʿAbdalláh

Pramene / kritika pramenů a historický M.

Muslimské zdroje:

- *Korán*
- *hadíthy* – zaznamenané činy a výroky M.
- *síra a maghází* (např.. Ibn Isháq, *as-Síra an-nabawíja*, v redakci Ibn Hišáma)

Nemuslimské zdroje:

- *Didaskalia Jakobou* 634 / 12-13 H.
- syrský kronikář 637 / 15-16 H.
- Sebius (arménský biskup) 660 / 40 H.
- kronikář z Chuzistánu 660 / 40 H.

- Narodil se kolem r. 570 / 571 (v tzv. roku slonu) v Mekce, do kmene Qurajš a klanu Banú Hášim.
- otec ʿAbdalláh – zemřel zřejmě ještě před nar. M.
- matka Ámina

- Brzo osiřel, vychoval ho děd **‘Abd al-Muttalib** a strýc **Abú Tálíb**
- Byl daný do výchovy k beduínům (běžná praxe) k Banú Sa‘d ke kojné **Halíma**
- Pracoval jako průvodce karavan a obchodník
- Brzo získal uznání a úctu

- Mladý M. byl na základě islámské tradice rozpoznán křesťanským mnichem Bahírá jako příští prorok.

معه احواله وكانت جميع ملك الاحوال مواظبة ومناسبة لما قرأه نحيرا في الكتب وراى خاتم النبوة بين كفيه ثم سال ابا طالب عنه وقال لمن هذا الصبي

فقال هو اني فقال ينبغي ان لا يكون له اب بل يكون والده قد درج ويكون بينهما فقال هو ان اخي وكانت امه حاملة به ثم درج والده فقال له بحيرا صدق

- M. pomohl při obnově Ka'by a vymyslel způsob jak umístit tzv. **černý kámen** na své místo.

رجل ان نقض من تلك الابنية حجرا فلم يزل يعالج فيه الى ان تخلخل فلما قلعه ترازت جميع مكه بشر ازل ذلك الحجر ففرقوا ان نقض ذلك الاساس غير جابر فلم

- Oženil se s bohatou vdovou jménem Chadíža , která ho již delší dobu zaměstnávala a nabídla mu sňatek. Umožnilo to aby se osamostatnil.
- Zažil to jako životní obrat „zlo se obrátilo v dobro“ vplývá to zásadně na jeho další působení.

ابوبكر ابنه عبدالله ان لايفارق البلد بالنهار وتفحص عن احوال الناس ويشع مايقولون في حقاها وحي في الليل اليهما ويعلمهما حال قريش وامراضا

وامر ايضا مولاه فحصة الرابع ان برعى الاغنام التي لانبي بكر بالنهار وحي بها اخر النهار الى العار وقت الحلب وكانوا اكله بها وسقوتوز بالساها

M. prorocké posláni

- M. pravidelně chodil jeden měsíc (*ramadán*) do jeskyně na hoře Hírá kde „rozjímal“.
- V r. **610** n.l., když měl přibližně 40 let začal slyšet hlasy apod. co ho celkem vyděsilo a obával se že mu našeptává ďábel, nebo byl posednutý a nechtěl opakovat slova které slyšel, ale anděl (Džibrá'íl / Gabriel), který přijel s „islámskou výzvou“, na tom trval a přinutil M. (začal ho škrtit), ten pak se podvolil / poddal se (slovo islám znamená totiž „poddát se / odevzdat se“) do vůle Boží) a přednesl (přednášej! / *Iqra!*) prvních pět veršů 96 súry Koránu.

jeskyně na
hoře Hírá

KOHLE

اقرا باسم الرب
الذي خلق الانسان
من علق
2006
عازراو

Handwritten text on a rock surface, possibly a date or name.

وَأَنْتَ قَدِّتْ عَلَى رَيْبَتِي وَارْتَعْشِ جِسْمِي فَيَجِيءُ إِلَى خَدِجَةَ وَقَلَّتْ دَثْرُونِي دَثْرُونِي فَغَطَّتَنِي لِزُورِكَ الْخَوْفِ مِنِّي

قال
ان
لوان
تلق
بالقلم
ك
كالت
على
ك
ك
الامة
وان

يا محمد
ارمى
رسوك
الانسا
علم الا
الاحص
ما سمع
الكتب
ورقه
الاكبر
وهو
فتت

Muhammad a Gabriel na hoře Hírá

واؤنه فاجاب الله صل الله على وسام ح الامامه وباللهم عمارات اوتون ففنا الاربعة

1. Přednášej ve jménu Pána svého, který stvořil,
2. člověka z kapky přilnavé stvořil!
3. Přednášej, vždyť Pán tvůj je nadmíru štědrý,
4. ten, jenž naučil perem,
5. naučil člověka, co ještě neznal.

M. o svojí vizi vyprávěl nejprve jenom své rodině a blízkým přátelům.

Veřejně začal šířit své poselství až v r. 612 nebo 614 n.l.

Dostal se do utvořeného konfliktu s qurajšovskou oligarchií, která v jeho misi viděla ohrožení svých ekonomických i náboženských zájmů.

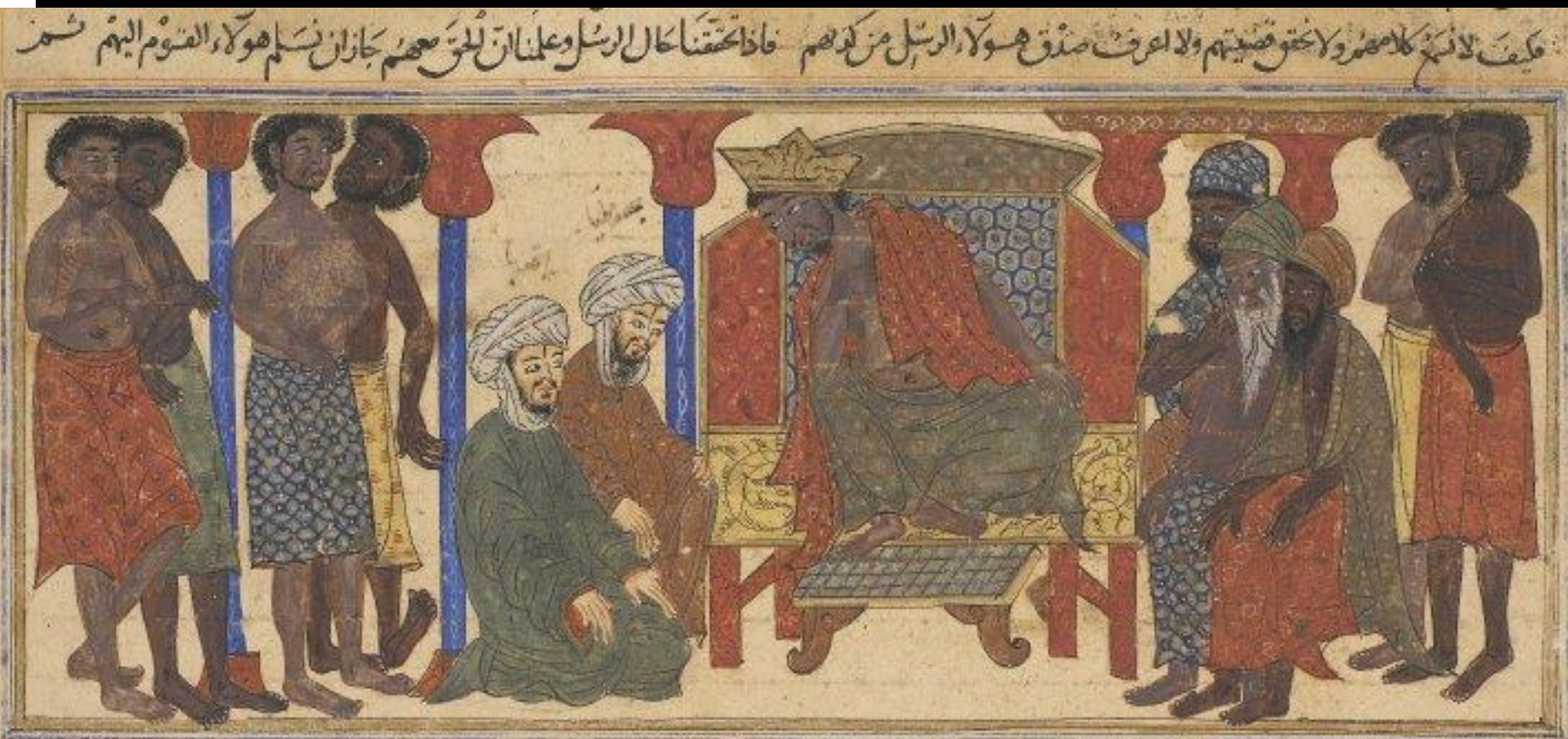
M. byl ale pod ochranou svého klanu, který vedl jeho strýc Abú Tálib (který se nikdy nestal muslimem).

M. pozice - „pouze“ člověk i když „nejlepší z lidí“

- **prorok** (7:158, 8:64, 9:61, 9:73, 9: 113, 9:117, 66:1, 66:3, 66:9; *nabí - nubuwwa*) a „**pečeť proroků**“ (*chátam an-nabíjín* 33:40, alebo *chátam al-anbijá'*),
- **posel Boží** (*rasúl Alláh* 7:158, 46:9; *rasúl – risála*, po veřejném vystoupení od r. 614),
- **Ten který upozorňuje** (*mudhakkir* 88:21),
- **Varovatel** (*nadhír* 19:97, 33:45, 74:2, 78:40, 92:14),
- **Zvěstovatel** (*bašír* 19:97, 33:45, 48:8, 84:24),
- **Svědék** (*šahíd* 35:45, 48:8),
- Je známý taky jako Ahmad („velice chválený“; 61:6, jeho jméno v ráji, Muhammad na zemi a Mahmúd v pekle), taky al-Mustafá' („vyvolený“)

- M. hlavními odpůrci byli:
hlava klanu Banú Machzún, **Abú Džahl**
hlava Banú ʿAbd aš-Šams, **Abú Sufján**
v M. vlastním klanu to byl jeho strýc ʿAbd al-ʿUzzá
(**Abú Lahab**).
- M. byl vyzvaný, aby se chránil před kmenovou radou (*malaʿ*). Hlavní obvinění proti němu jbylo, že jeho učení je v rozporu s tradicí (“zvyky předků”), Zeptali se ho zda je básníkem, nebo věštcem pak ho obvinili, že je bláznem a konečně ho chvěli podplatit.
- První muslimové byli zejména mladí muži jako z těch nejvýznamnějších a nejbohatších ale taky z méně důležitých rodů a lidé stojací mimo rodový a kmenový systém. Nebylo jich moc (cca. 150-200).

- Perzekuce muslimů v Mekce a jiné konflikty.
- V r. 615 první emigrace 85 muslimů do Abesinie.
- V r. 619/620 zemřeli jak Chadídža tak i Abú Tálíb, což vedlo k vnitřní krizi v muslimské obci.

أذن الملك بان يدخل المسلمون والرسلون المذكوران واجتمع نواب الجاشي وخطابه وكتابه وطر كل واحد منهم في منبته وطر المسلمون ايضا

■ **AL-‘ISRÁ WA ‘L-MIR‘ÁDŽ**

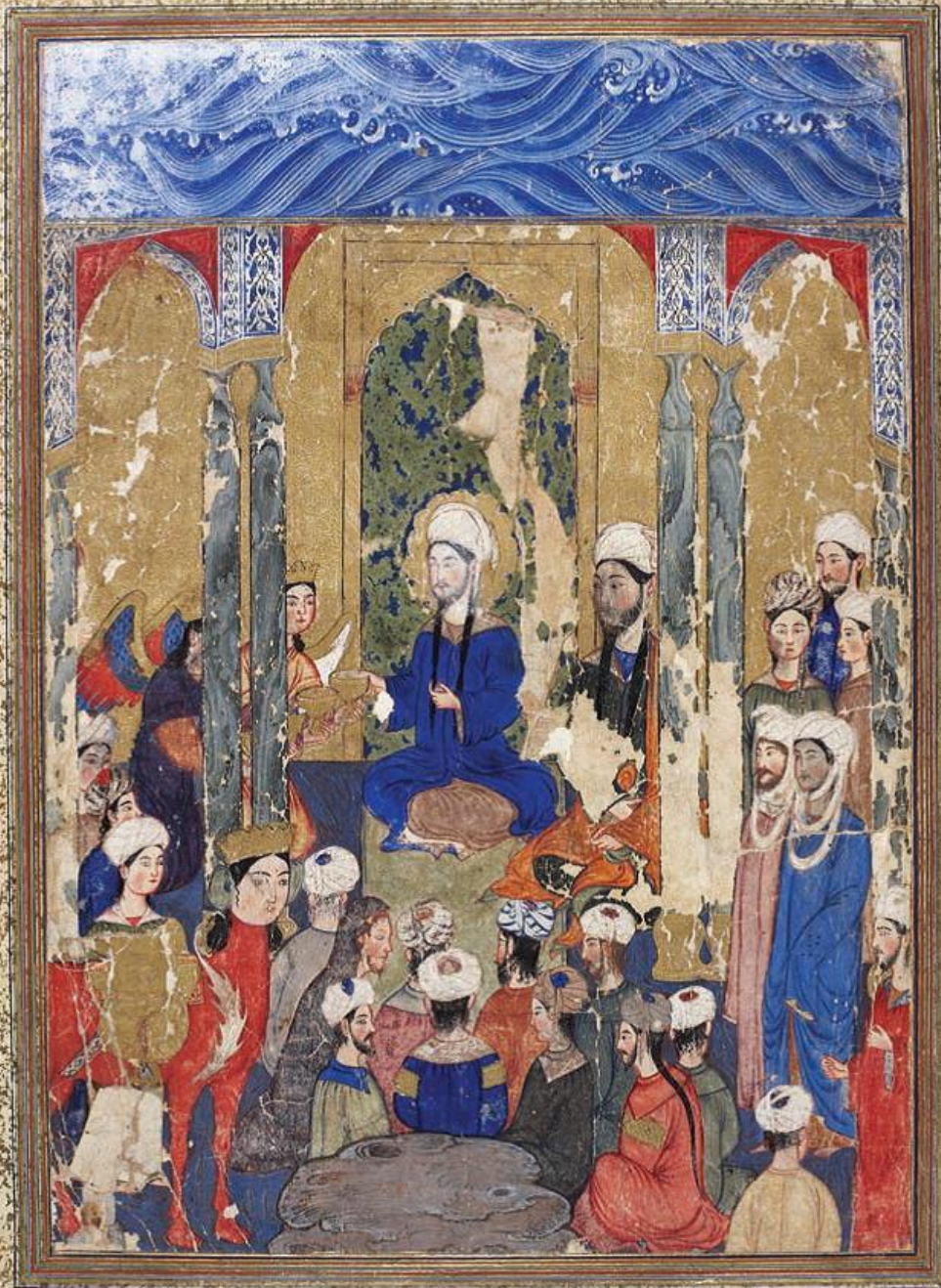
M. zázrační noční cesta do „nejvzdálenější mešity“
(17: 1) (Jeruzalém?) a vystoupení do nebes.

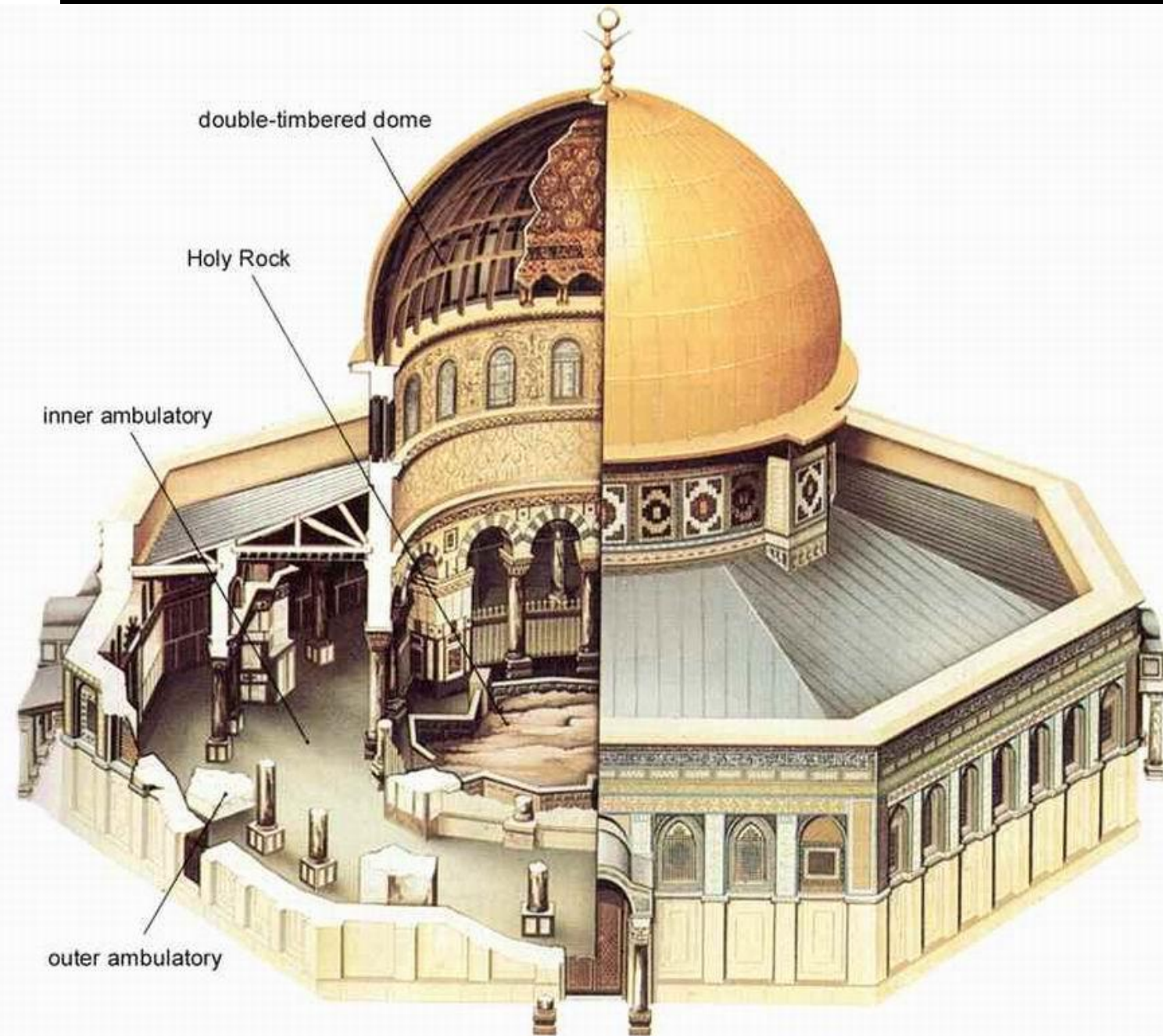
لواخترت اللحم لا ردت من امتك من بعدك واصلوا كثيرا
ولواخترت الماء كافواعلى خطير عظيم من الفرق فحيث اخترت اللبن سوف

M. na Buráqovi během své zázrační noční cesty

M. sedí ve společnosti andělů a proroků na Skále v Jeruzalémě a vybírá si mezi miskou vody, mléka a vína (vybral si mléko).

Skalní
dóm
(*Qubbat
as-sachrá*)
v Jeruza-
lémě byl
postaven
nad skálu
kam M.
vykonal
svou
noční
cestu.

لوه ماما اولدی و نماز قیلدی قرآنی جهرله او قوردی اولوالعزمه بیغور

بر محمد پیغمبر

میکائیل

عزیز

سید

کلیسوس

سجده در پیشگاه پادشاه و در پیشگاه پادشاه و در پیشگاه پادشاه

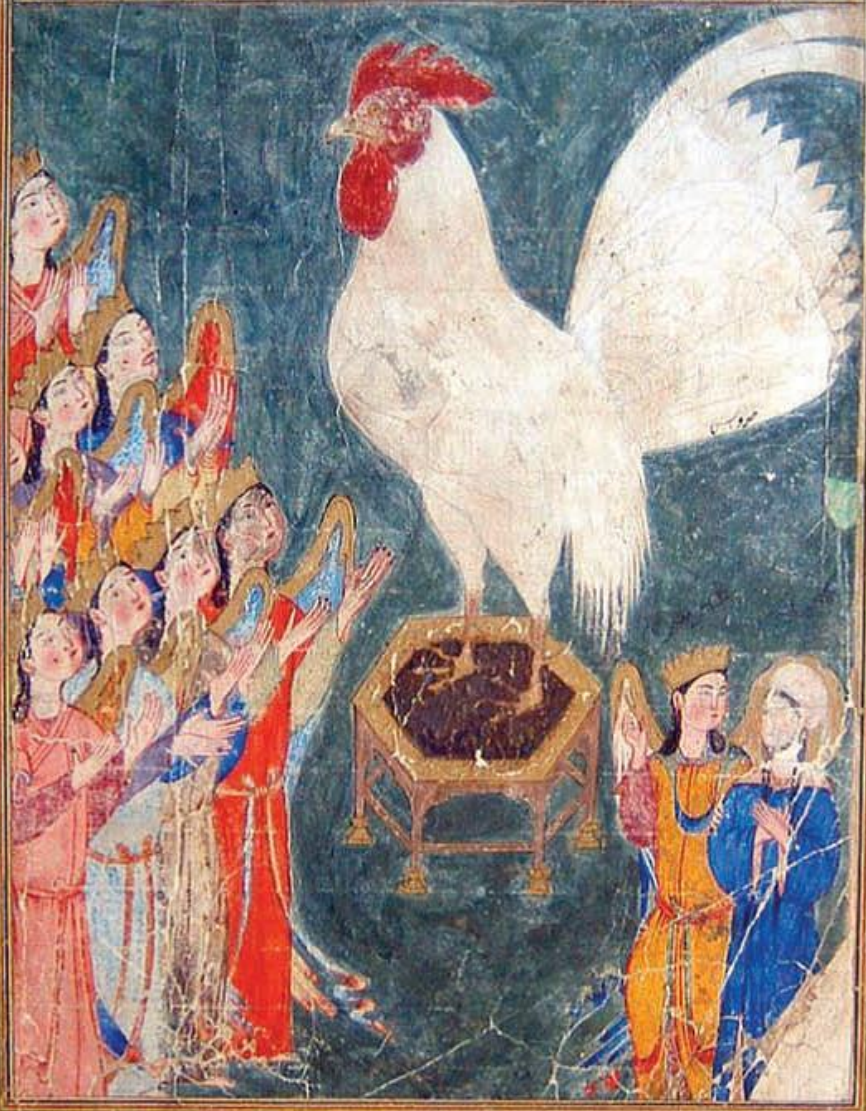
نہ و مہدی مہمو صہ ————— سدھتی ہو و مہدی حنف مہوہر مہسہر مہنی ۶

مہمو لہو مہ سنہ ۶ مہمو ————— مہمو و مہو ہر ————— حویا حویا حویا حویا مہوہر ۶ کو مہمو

کو مہ مہوہر مہسہر مہمو صہ ————— مہسہر مہسہر مہسہر

از جمله کارهای ما جمعی است از بنا و احمد موسی نمایان است

Prorok
Muhammad
v sedmém
nebi v
přítomnosti
Boha

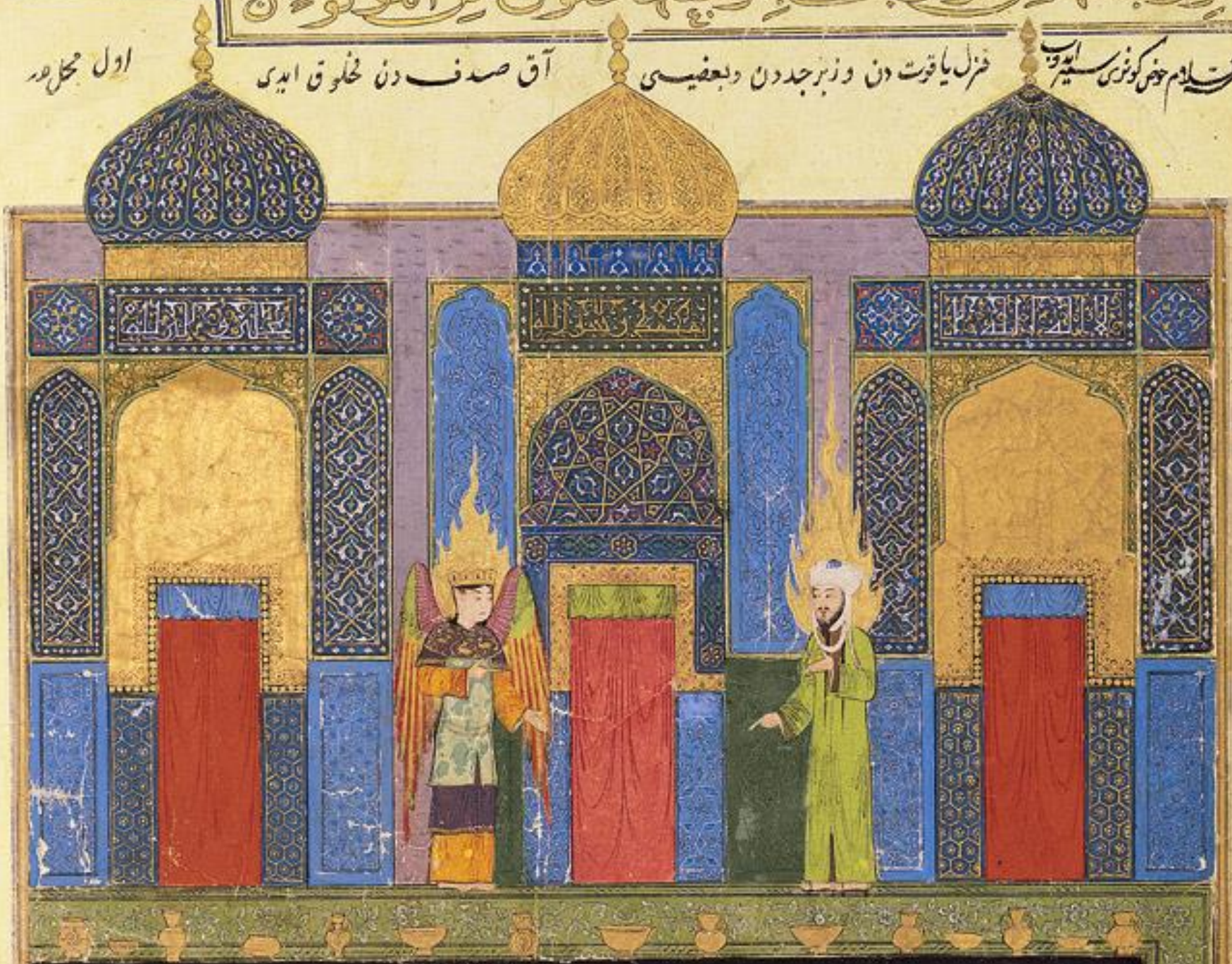
لا تسهر ولا تبصها من ان يترجس يد ويصعها مخلوق من اللؤلؤ

اول محله

آق صدف دن مخلوق ایدی

فزل یا قوت دن و زبردن و بعضی

رسول الله عتبت لام خض کونزی سبیر

م ————— عفو و عیب ————— کسی است که از او بگذرد و عیبش را نماند

Abú Bakr
potvrzuje
pravdivost
noční cesty
proroka
Muhammada.

- Do čela Banú Hášim se dostal M. strýc Abú Lahab, který je výrazně proti islámu a proto již nechránil M.
- Další pokus o emigraci do **at-Tá'ifu** (621 n.l.), který se nezdařil (M. chtěli kamenovat).
- V témže roku M. chtěli Mekkánci zavraždit (bez úspěchu)
- V r. 621 M. uzavřel tzv. **První arabskou úmluvu** s představiteli oázy **Jathrib**, kterou následuje tzv. **Druhá arabská úmluva**, která ustanovuje M. vůdcem celé oázy, kde má mezi zneprátelenými stranami nastolit mír.
- M. postupně posílal své mekkánské zastánce do Jathribu a on sám se svým přítelem Abú Bakrem opouští Mekku jako poslední.

▪ **HIDŽRA** - M. odchod (mylně překládaný jako "útek")

nebo
emigrace
/ exil.
Hidžra
se stal
začátkem
muslim-
ského
letopočtu.
(19.
červenec
622 n.l.),
1. rok H.

- **Jathrib / Medína** (*Madínat an-Nabí*) situace:

Hlavní napětí mezi kmeny **Aus** a **Chazradž**

Židovské kmeny:

Banú Qajnúka', **Banú Qurajza**, **Banú an-Nadí**

ansár: medinští „pomocníci“

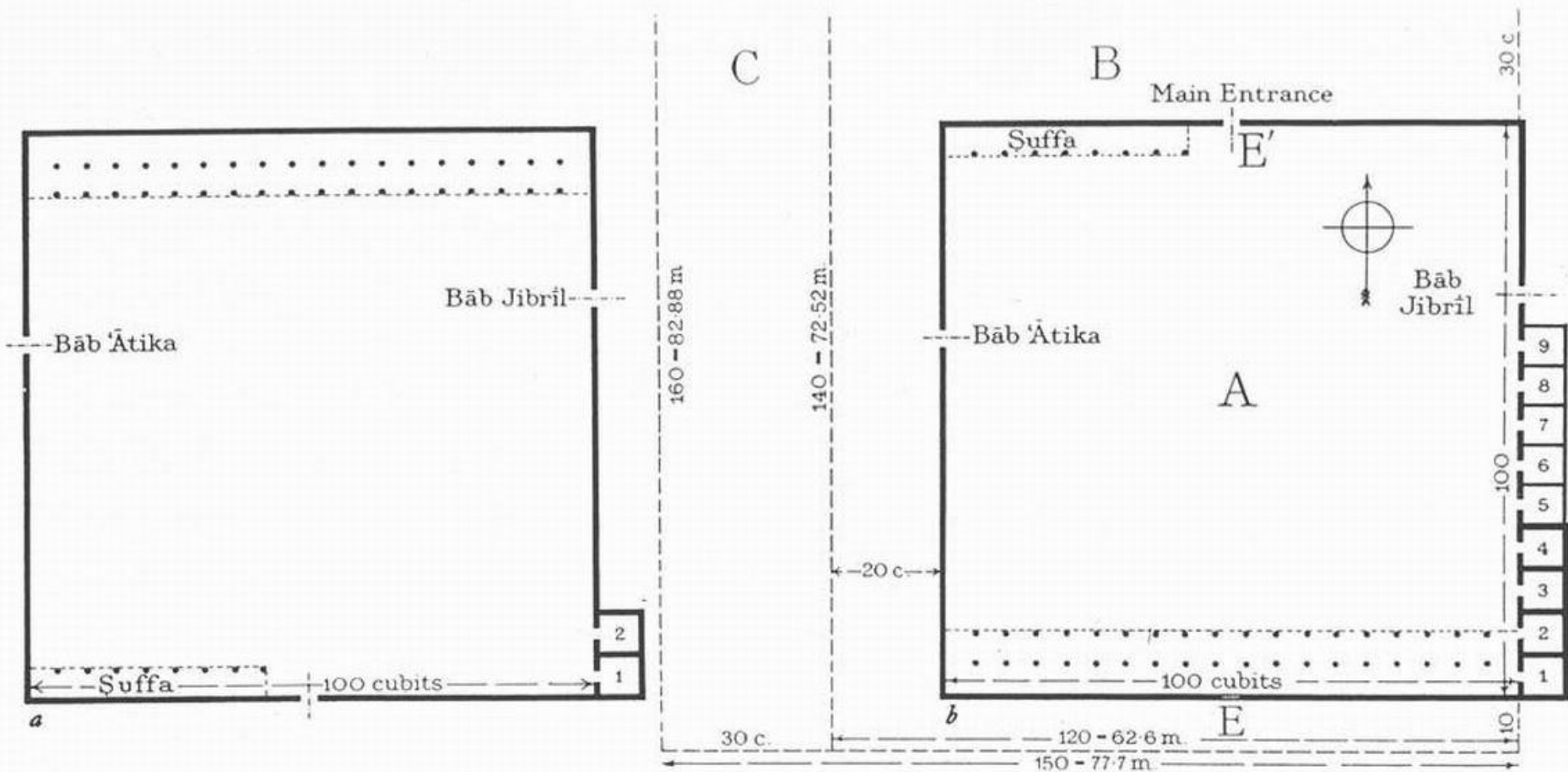
muhádžirún: mekkánští „emigranti“

Spolu (včetně židů!) tvoří jednu nábožensko-politickou komunitu nebo obec: **umma**

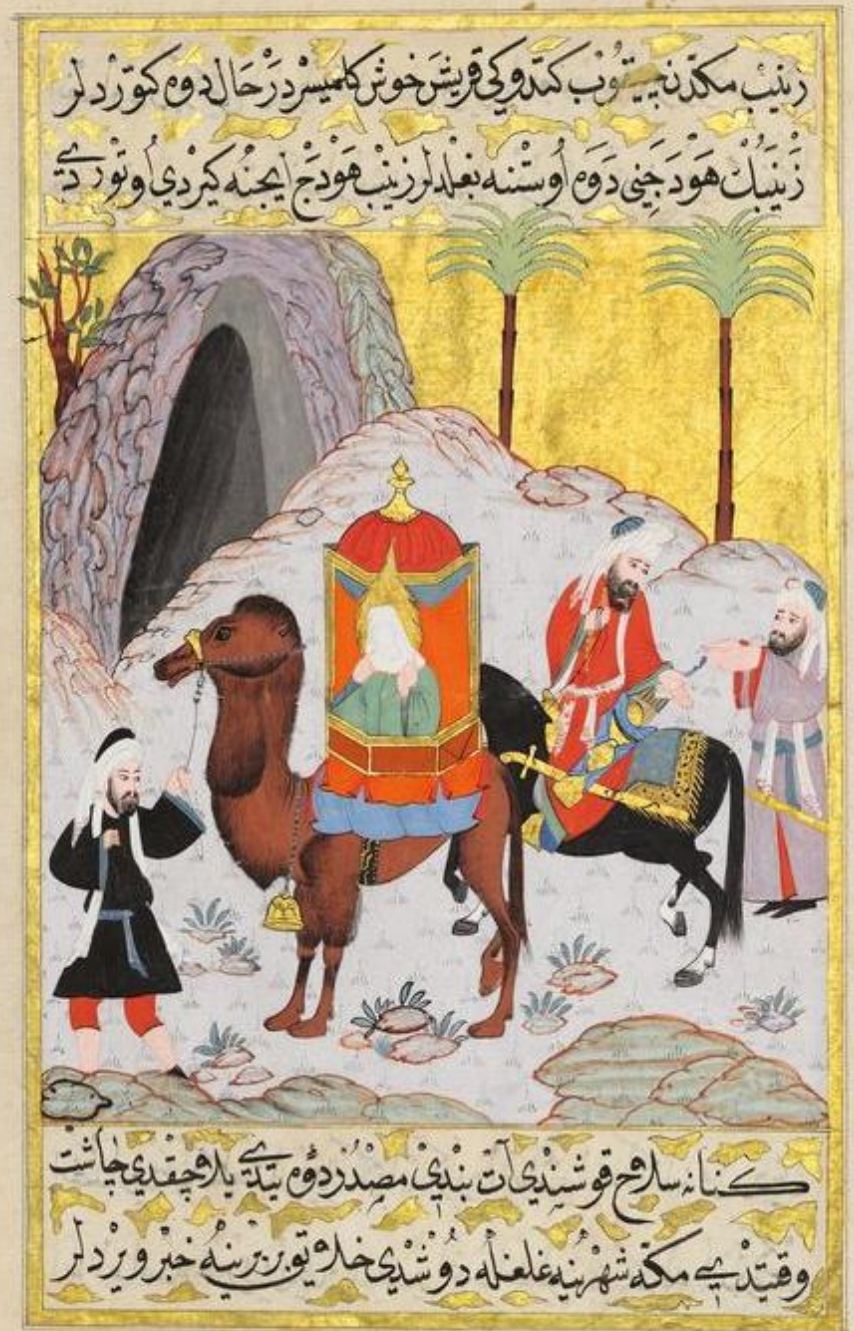
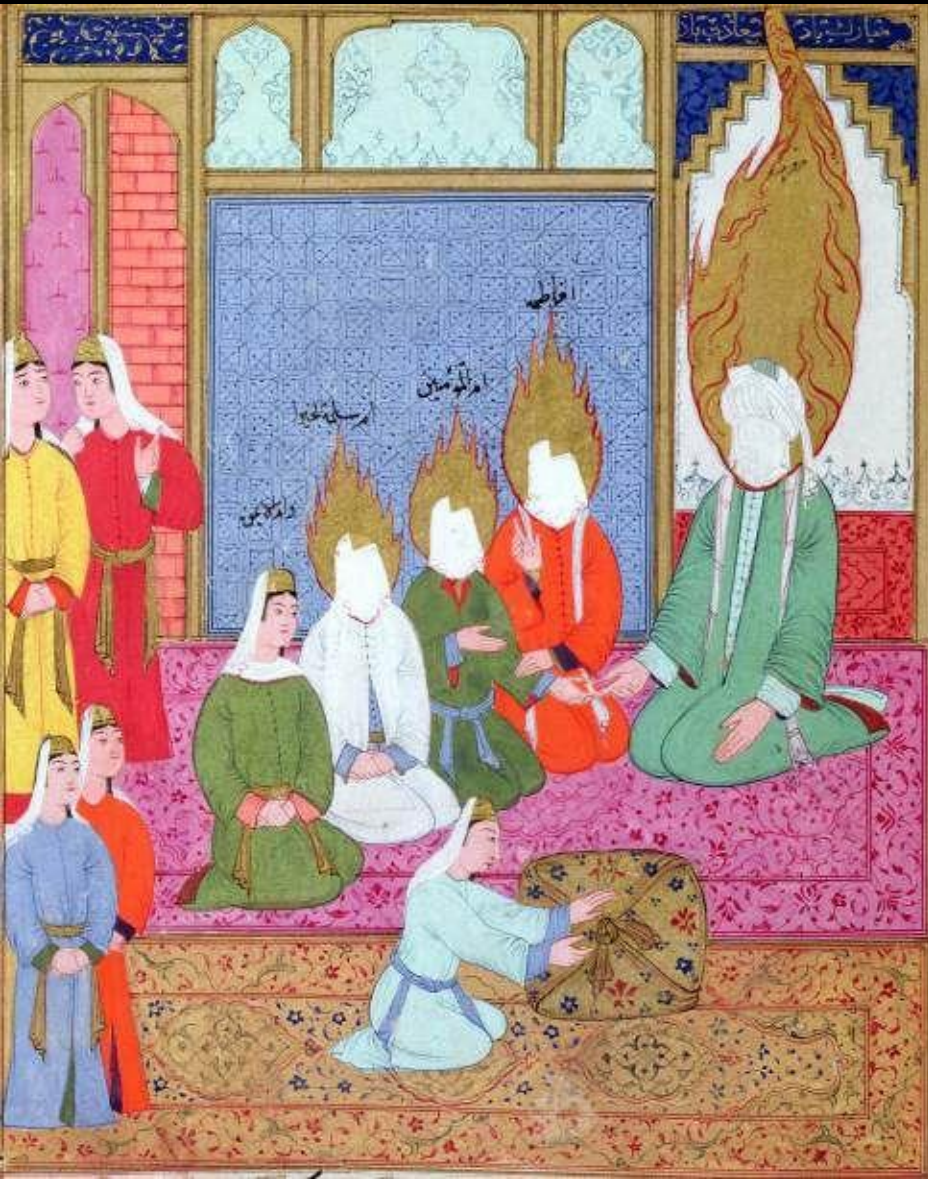
tzv. medínská ústava: určuje vztahy v rámci ummy a slouží jako hlavní právní dokument komunity

- Odchodem M. se začíná otevřený konflikt mezi muslimy a Mekkou, období tzv. razií tj. vojenských výprav, první se uskutečnila v prosinci r. 623

- Muhammadův dům v Medíně, model pro příští mešity (*masdžid, maggada* v nabatejštině: místo, kde se sklání). Bilál (bývalý černý otrok) první *muezzin*.

M. a jeho manželky, obvinění Ā'īšy z nevěry

من الكفائنا واقربائنا ولا تثر الضعفاء، فالفت النبي عليه السلم الى بني هاشم وقال **قالوا في سبيل الله** وادوا حقوق الله تعالى حيث ارسل اليكم رسولا وحيث قد جاؤا

- Bitva u Badru (březen 624), muslimské vítězství

Open
Desert

Quraysh

Badr
Oasis

Mohammed's
Forces

Hillcock

Encampment

Oasis

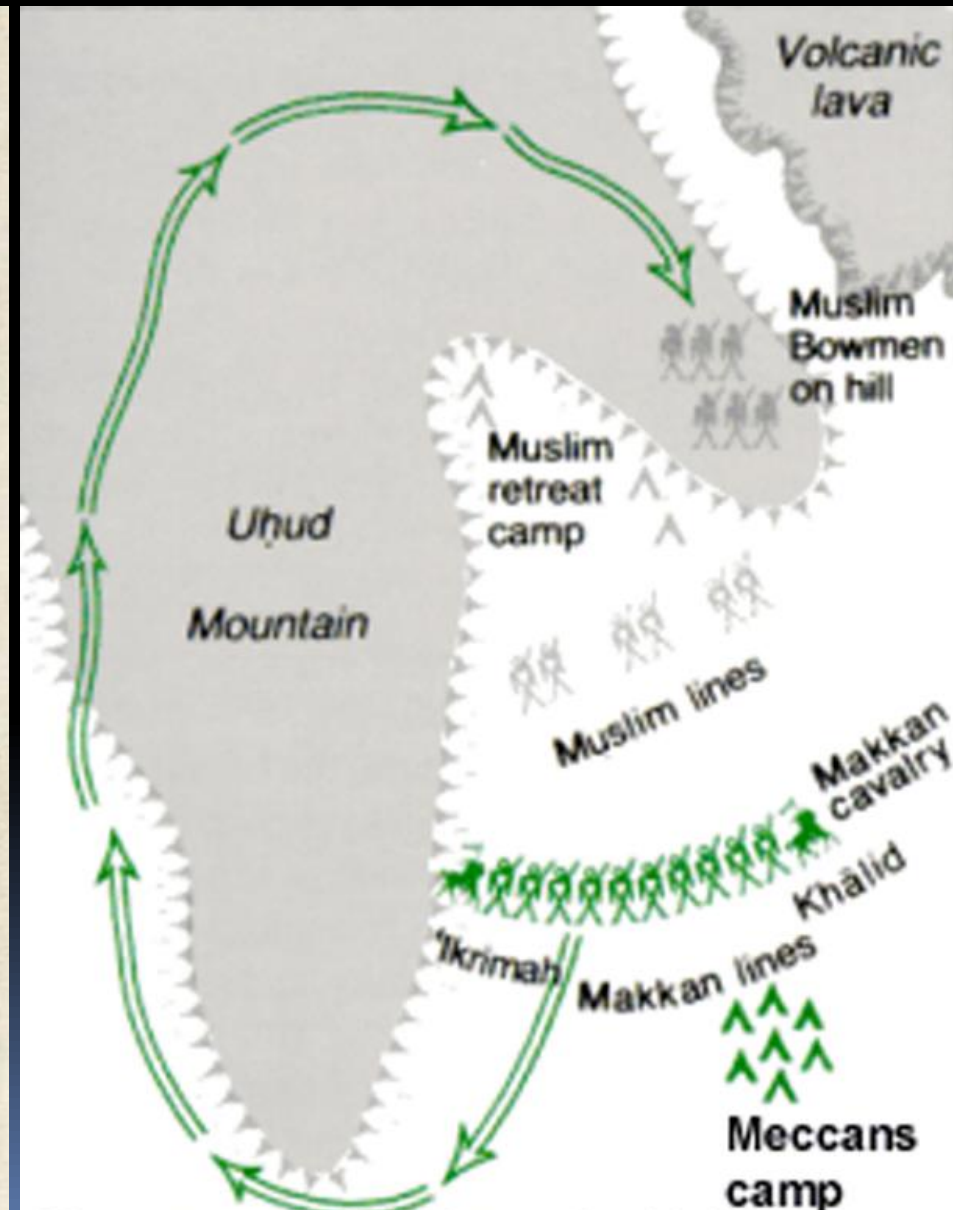
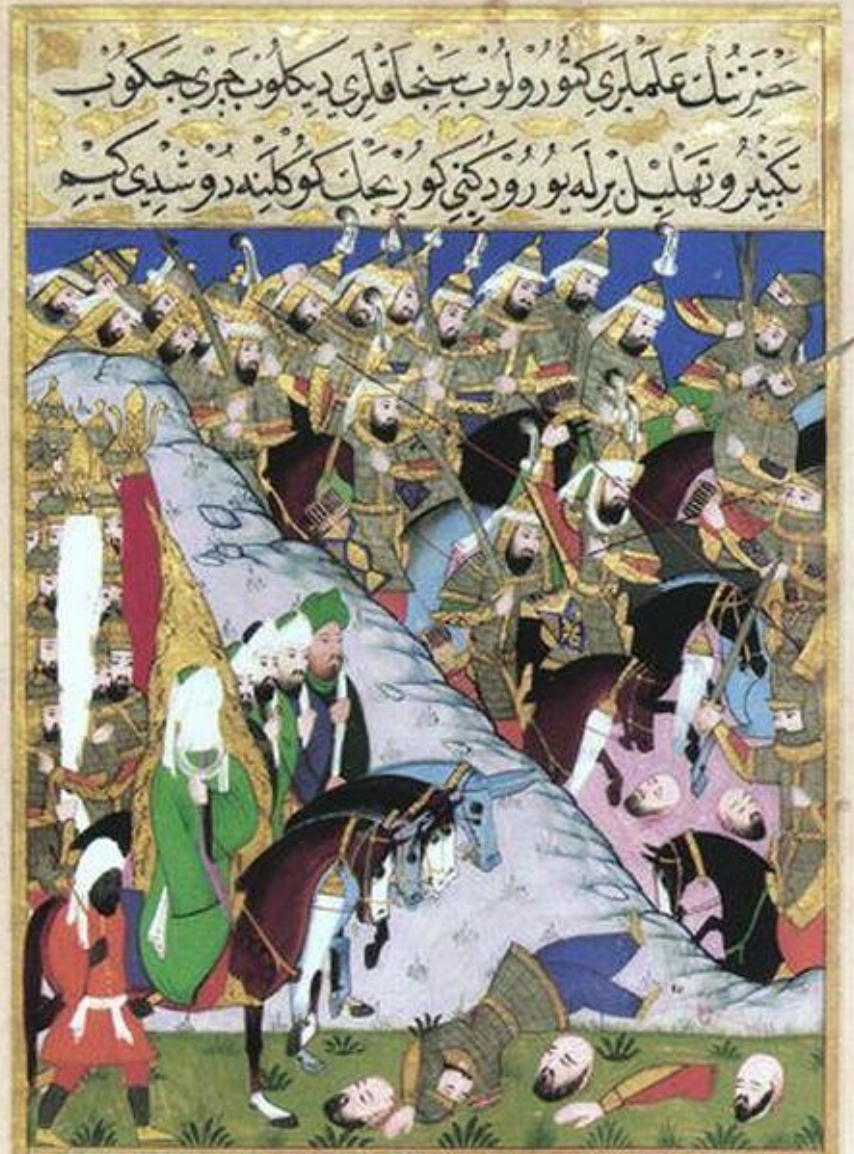

Battle Site

★ Badr

- Bitva u Uhudu (březen 626), muslimská porážka po zradě pokrytců (*munáfikún*) M. byl málem zabit.

- ***munáfikún*** (pokrytci): medínští, kteří přestoupili na islám ale v kritickém okamžiku muslimy zradili.
- ***káfirún*** (“nevěřící”) – Mekkánští, proti kterým M. vede boj.
- ***muslimún*** (muslimové) nebo ***mu’imún*** (“pravověrní”).
- Již od začátku existovali v Medíně určité vnitřní napětí i mezi židovskými kmeny a muslimy.

Vyhrotilo se to v únoru 624, kdy členové Banú Qajnuká’ byli z Medíny vyhnáni (změna směru modlitby z Jeruzaléma na Mekku).

Na podzim téhož roku vyzval M. i představitele Banú an-Nadír, aby opustili Medínu, a když to neučinili byli obklíčení a poraženi.

معه ربي المدينه عليه السلام
صلى الله عليه وآله وسلم را يلى عود
بنه قيقع كه جامعه از او بودند و ستار

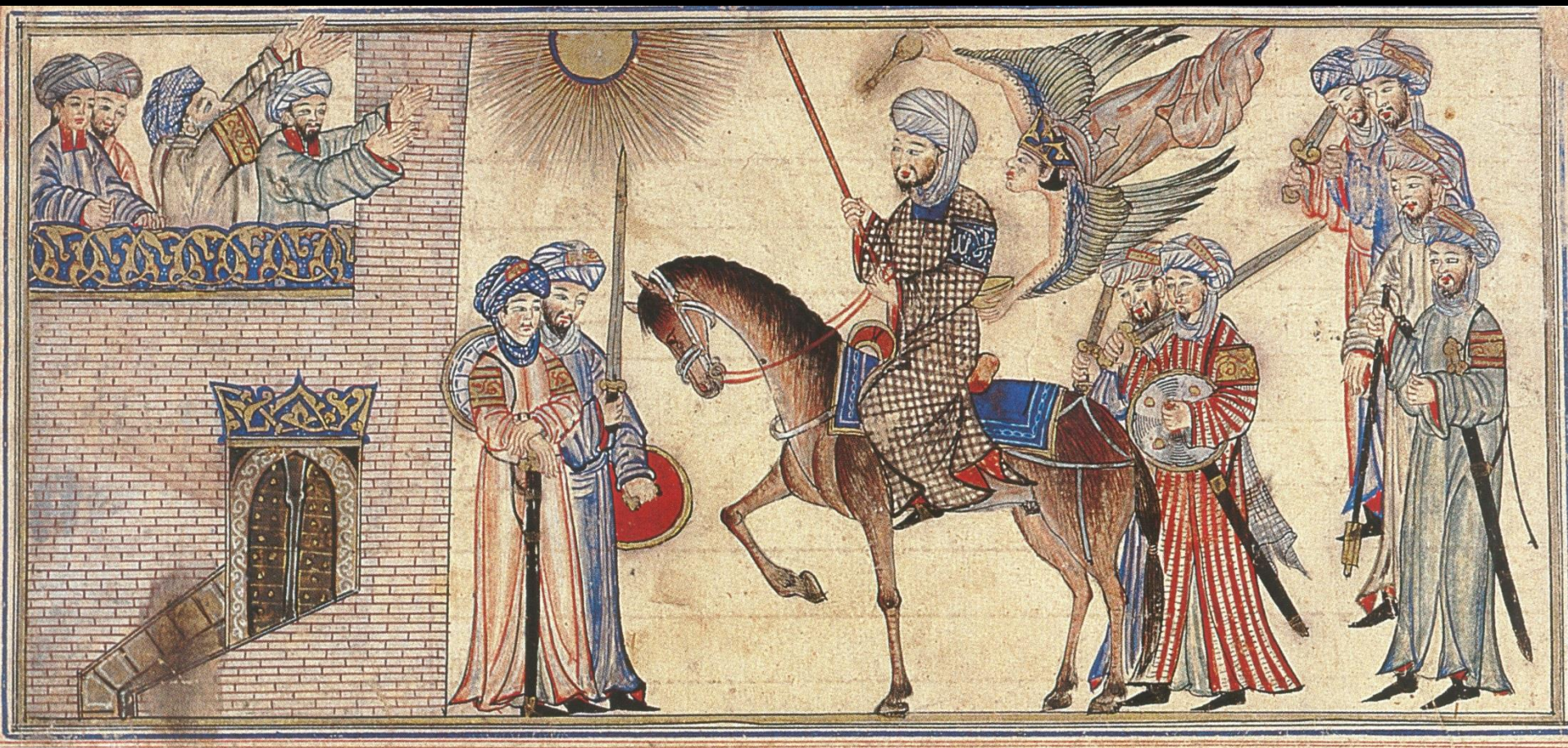
عرب

8r

وخصنوا بالحصن حتى قدف الله تعالى في قلوبهم الرعب فجا فوا و نزلوا على حكم النبي صلى الله عليه وسلم ولاز يعطيه المال وتسالهم نساؤهم

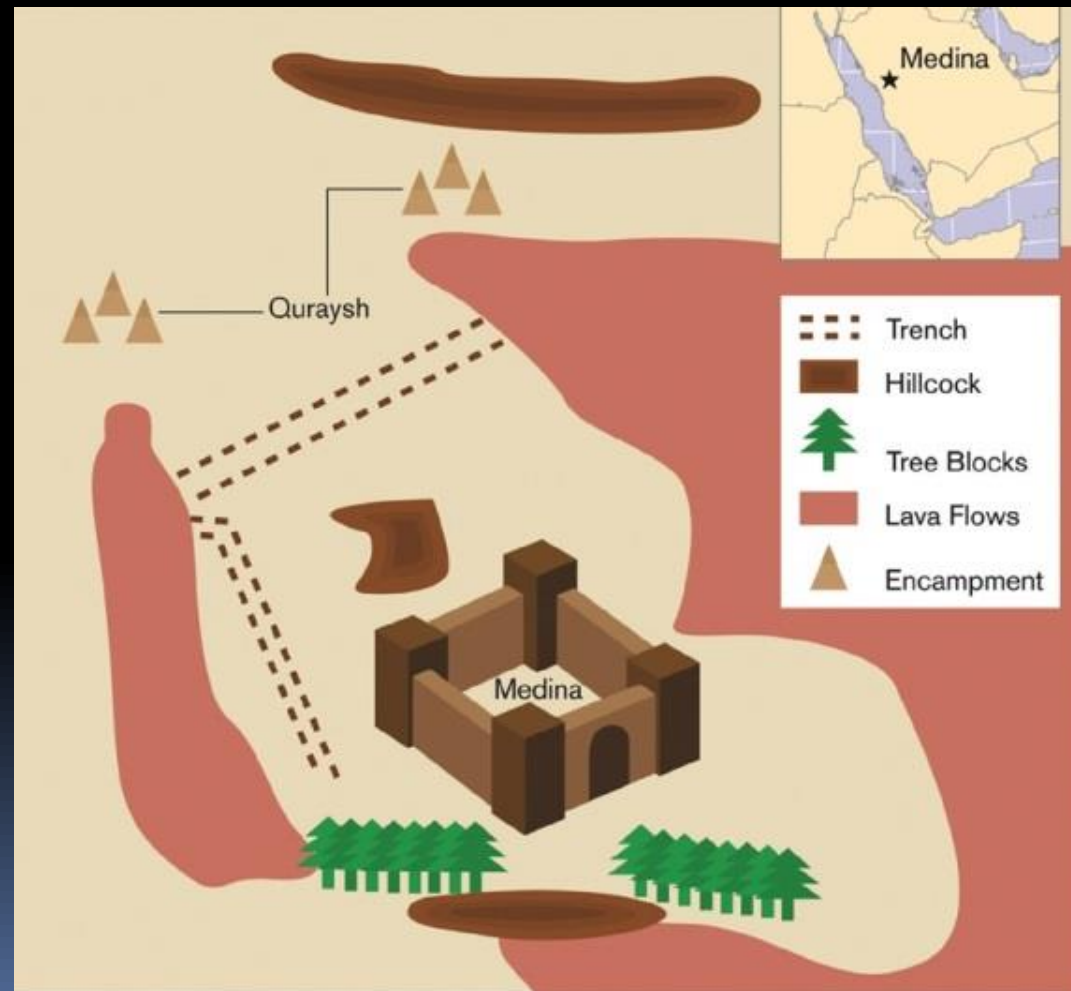
Prorok Muhammad vede muslimy proti Banú Qajnuqá'.

Členové židovského kmene Banú an-Nadír prokazují hold prorokovi Muhammadovi.

- **V r. 627** Mekka se postavila do čela 10 tis. vojenské koalice a v březnu začala obléhat Medínu, to byla tzv. **zákopová válka**, když na radu bývalého perského otroka Salmána al-Fárisího muslimové se úspěšně ubránili pomocí zákopů.

Židovský kmen Banú Qurajza se přidala na stranu Mekkánců, proto M. dal zabít muže a prodat ženy a děti do otroctví.

Souboj mezi ʿAlím b. Abí Tálibem a Amren b. Wád u Medíny

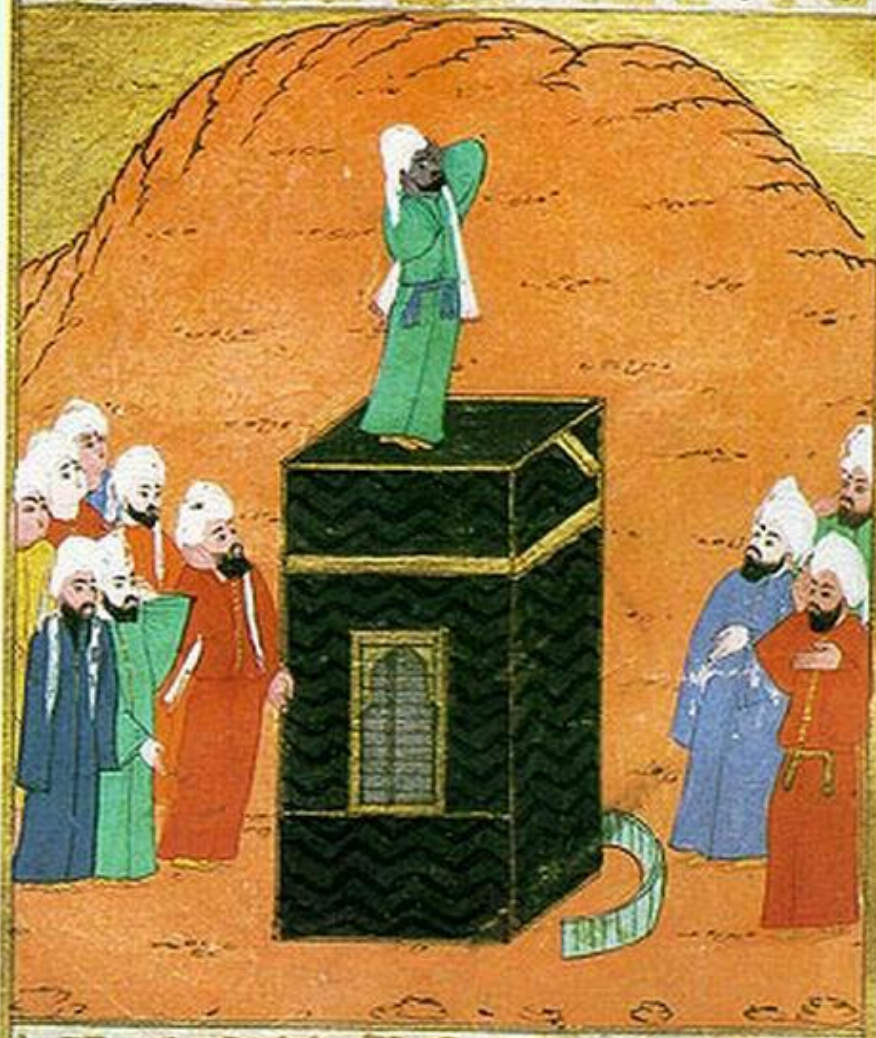
- V únoru r. 628 M. uzavřel s Mekkánci příměří a vydal se na malou pouť (*ʿumra*) do Mekky. M. přijel do Mekky neozbrojený a následovalo ho asi tisíc lidí z jeho zastánců.
- M. uzavřel s Mekkánci tzv. **Hubajbíjské smlouvy**, které umožnilo muslimům vykonat třídení pouť.
- Ještě ve stejném roce M. dobyl bohatou oázu Chajbar.
- V březnu r. 629 vykonal M. předem dohodnutou velkou pouť (*hadždž*) do Mekky když se smířil se svým rodem i kmenem.
- V lednu r. 630 vyrazil M. s početnou muslimskou armádou do svého rodného města a bez většího krveprolití, dobyl Mekku.
- M. navštívil Kaʿbu a rozbil modly („zabil je“).

الله وجهه رسول حضرت توك او كجه ايكى لى ايكى الته
 طومش دور و خيراينل وميكائيل واسرافل وعزرائيل بودت

مقرب فرشتههار رسول حضرت نك دورت يانندن تكبير
 كوزوزلوانندن خيراينل امير رسول حضرتنه بو ايت

الله اكبر دى انندن اول مسلمانلار دى سيلة
 دى يلا چونكه مكه قومي بو حال كوردلار نيه يري مسلمانلاره

صوردلار ايتدلكم بونر حكايه دورد دى يلا اول مسلمانلار
 ايتدلار وقتنر كم نماز وقتن ار شسته يلا لى حقا ز

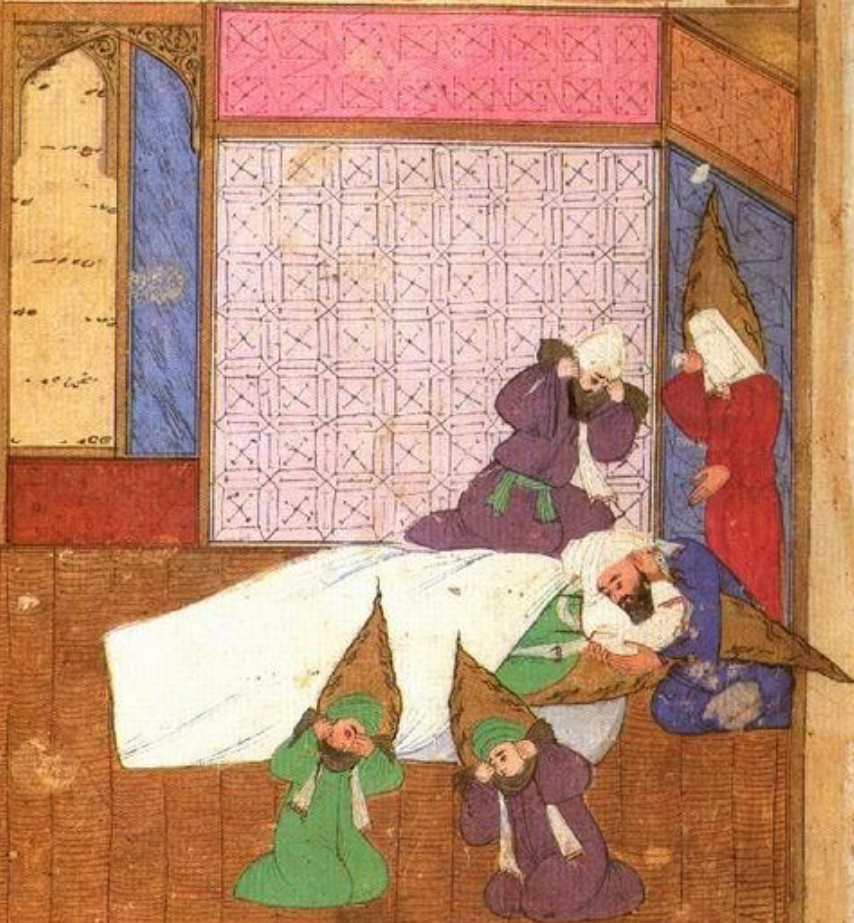

الوداع وانزل عليه **ه** انما الناس لئس في الكفر يضل به الذين كفروا وايلونهم عامما
وحر موتهم عامما **ه** فخطب عليه السلام **وقال** ان الزمان قد استدار كهيته

- v březnu r. 632 vykonal svou "Pout' na rozloučenou" a mněl v Mekce své poslední kázání.

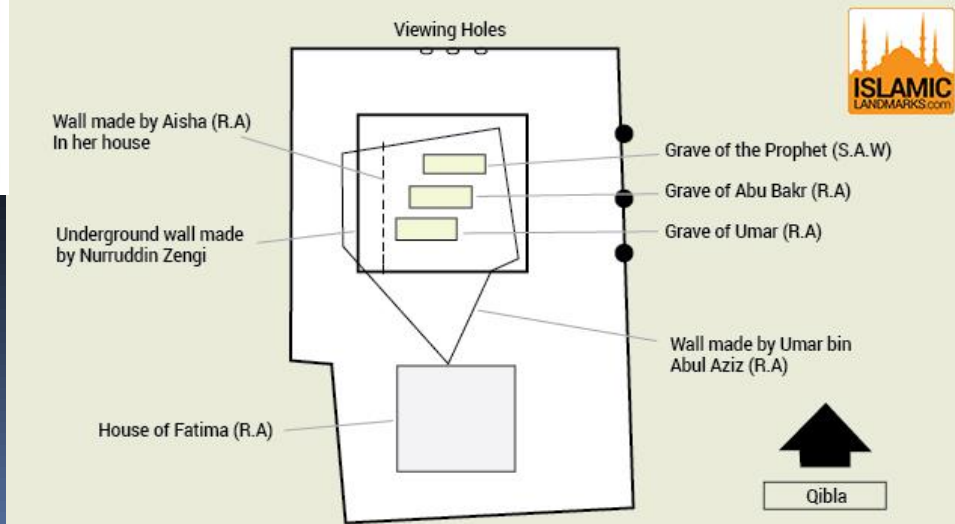
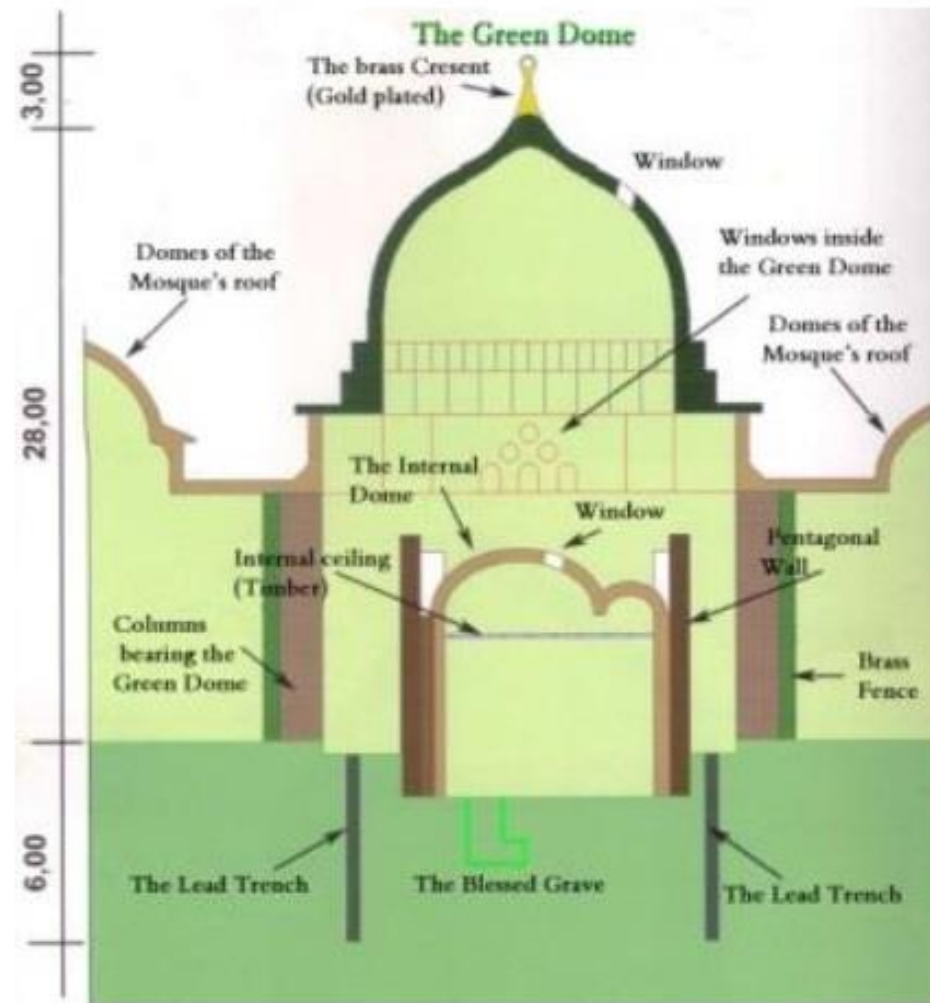
عليه السلام ديري ديسكو زاولدي ددي عمر زخي اولدون
بلدي بو فضلده خلافت دعويسته دوشنلري بيان

ايدردا ويلر بوندن شويلاه روايت قلوزلر كرم ابو الحسن البكري
محمد ابن اسحاق قولندن بحمة الله عليه ايدورا اولكونه رسو

- 8. června 632 M. (po krátké nemoci) umírá.
- Byl pochován v Medíně v současné Prorokové mešitě (*Masdžid an-nabí*)

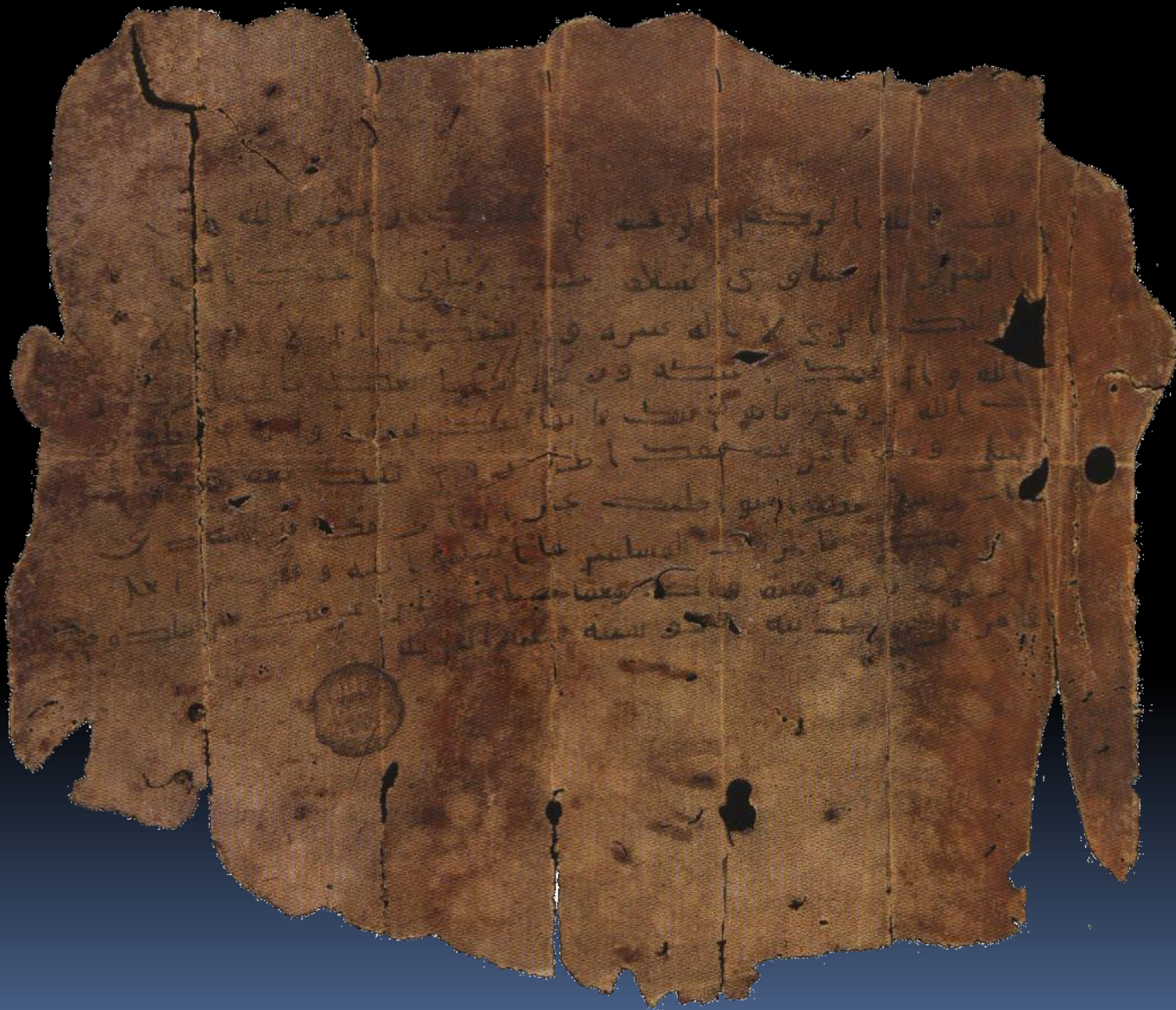
Plán a půdorys hrobky proroka Muhammada v Medíně.

Prorokova mešita (*Masdžid an-nabí*) v Medíně (Saúdská Arábie)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شَهِدُ اَنْ لَّا اِلهَ اِلاَّ اللهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللهِ

Kopie dopisu
proroka
Muhammada
guvernérovi
Bahrajnu a
podoba jeho
podpisu /
pečeti

Relikvie
proroka
Muhammada
jsou uloženi
zejména
v *Topkapi*
seray
v Istanbulu

Vlas z vousu
proroka
Muhammada

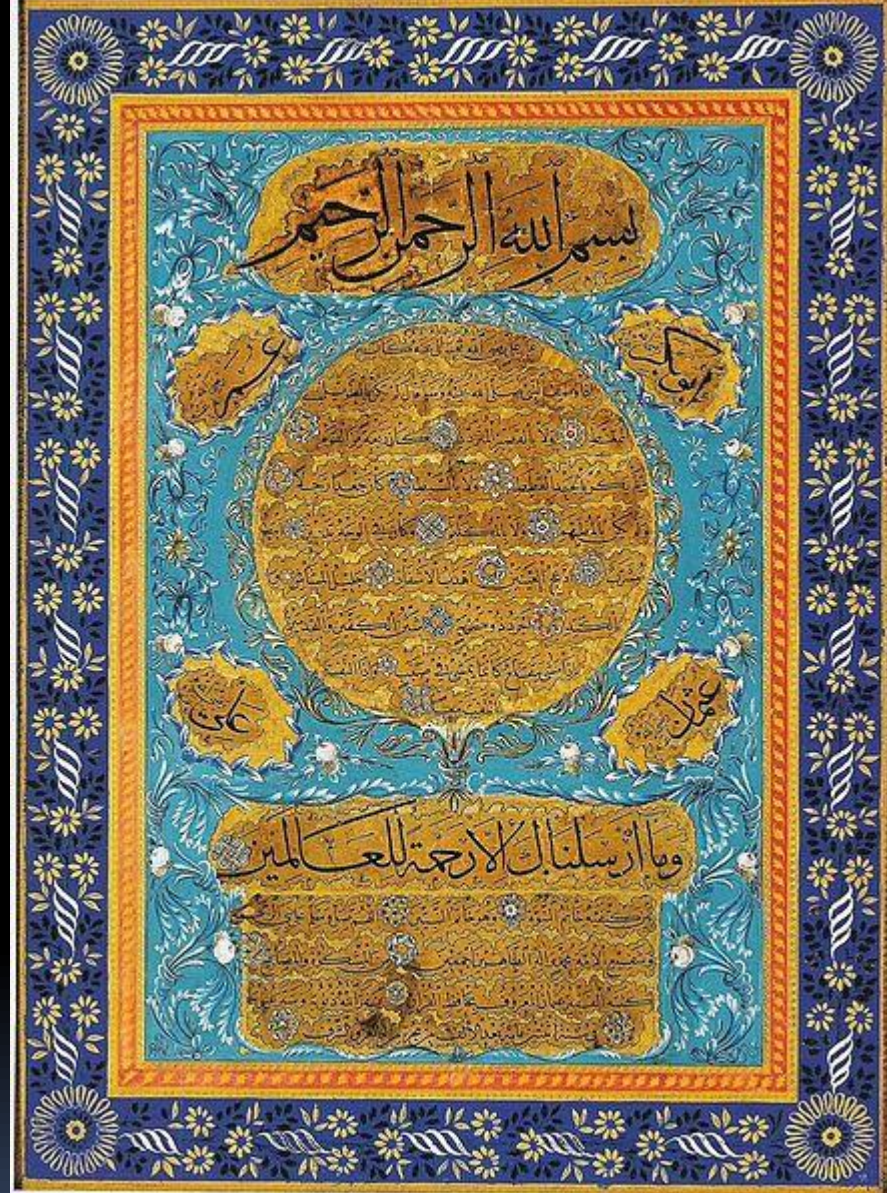
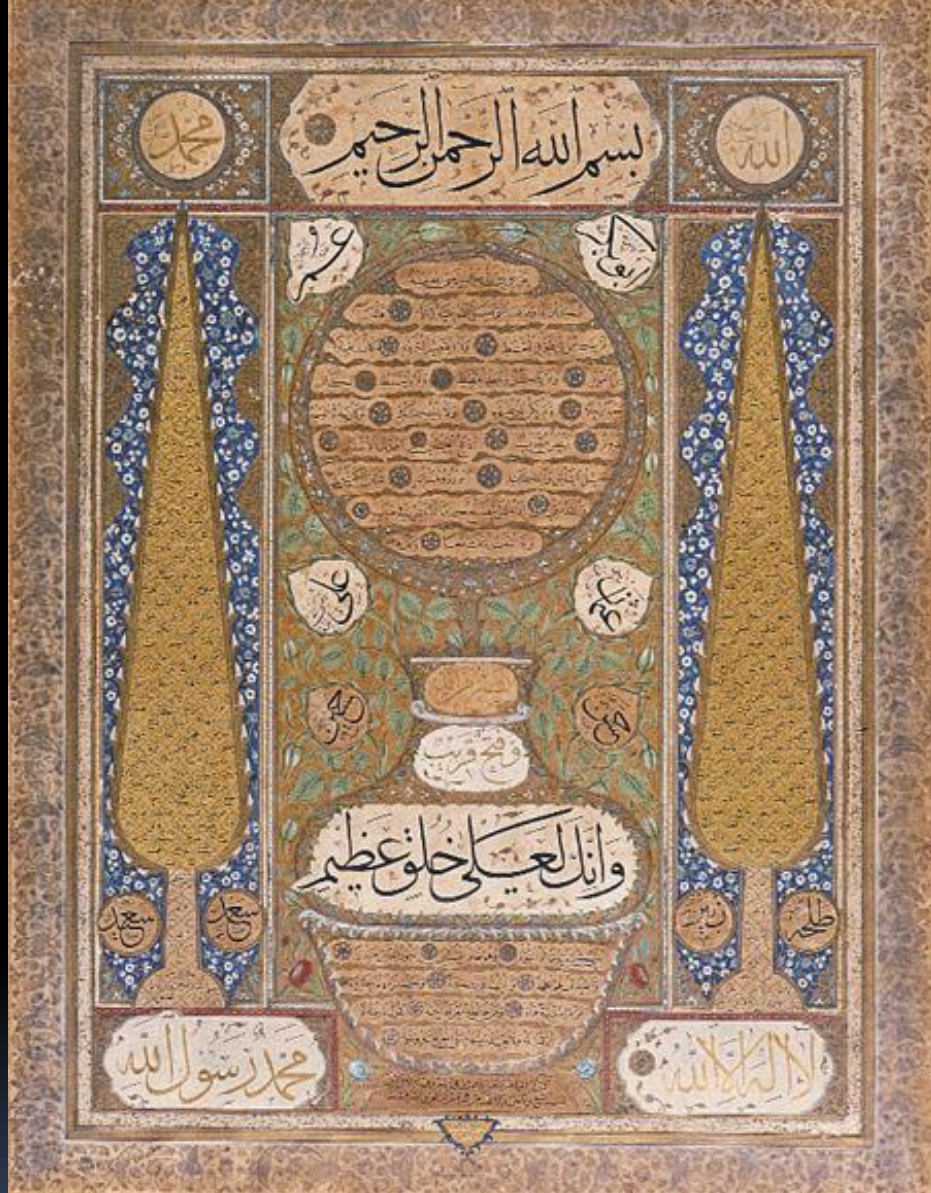
Meče a palice proroka Muhammada, *Topkapi seray*, Istanbul

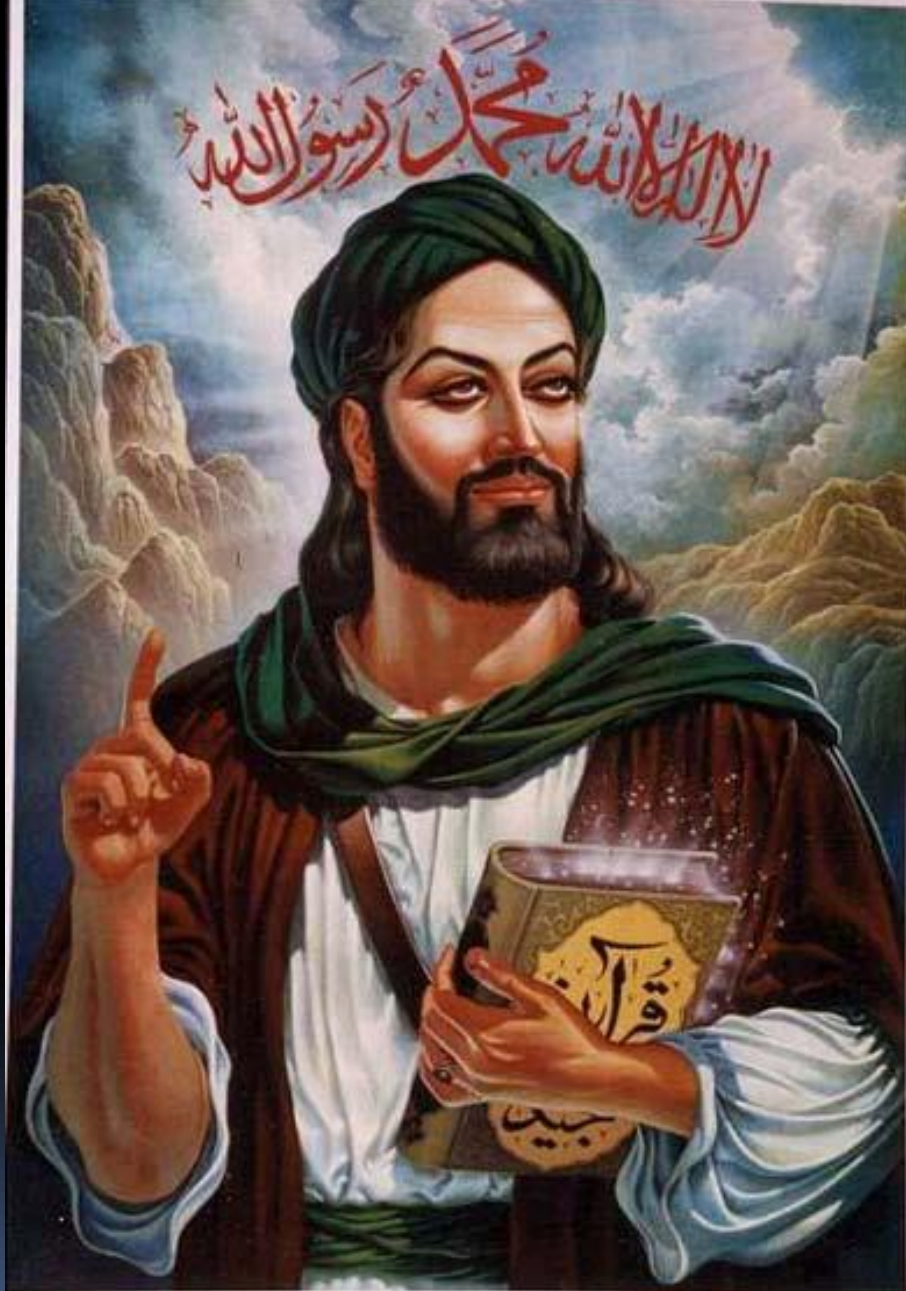
Otisk nohy (*qadam*) a sandál Proroka, *Topkapi seray*, Istanbul

Muhammad, osmanská kaligrafie,
Hagia Sofia, Istanbul

Hilja / hilye - ornamentální popis proroka Muhammada v podobě kaligrafické kompozice, osmanské z 18. a 17. stol.

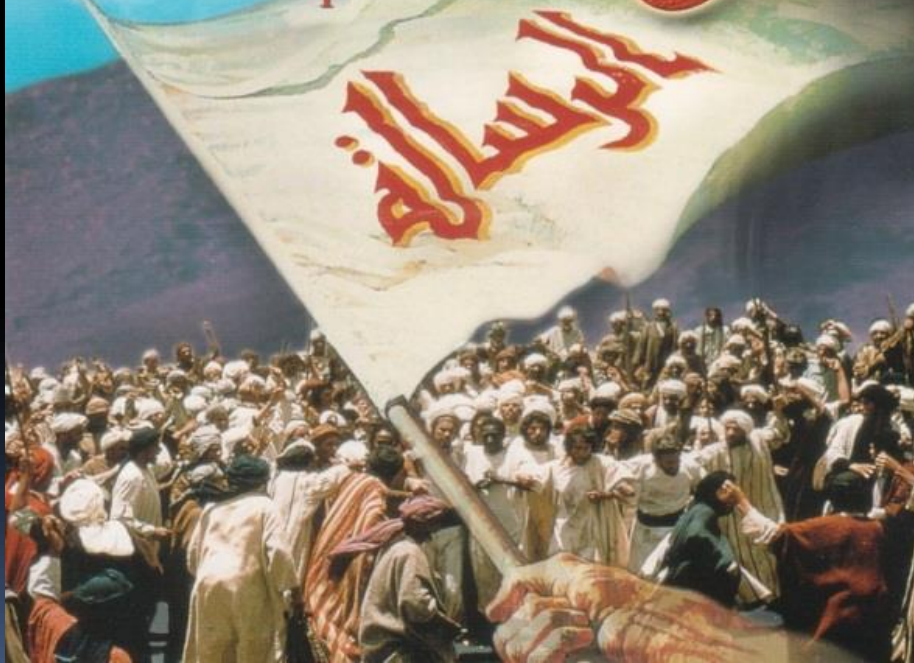
Současné ší'iské zobrazení proroka Muhammad, Irán

30TH ANNIVERSARY EDITION 2-DISC SET

Anthony Quinn
Irene Papas

The Message

the story of Islam

MUHAMMAD

THE MESSENGER OF GOD

A
MAJID MAJIDI
FILM

Cinematography Vittorio Storaro
Screenwriters Majid Majidi, Kambozia Partoel Editor Roberto Perpignani
Production Designer Miljen Kreka Kijakovic Costume Designer Michael O'Connor, Seyed Mohsen Shahebrahimi
Score Composer and Producer A.R. Rahman Visual Effects Supervisor Scott E. Anderson Key Make-Up Artist Gianetto De Rossi
A Noor-e-Taban Film Company Production
35mm, 4K, 171 min, 2015

Executive Producer Mehdi Pakdel Production Designer Alireza Shoja Noori Editor Mohsen Tamabandeh
Director of Photography Sareh Bayat Costume Designer Mina Sadati Executive Producer Dariyoush Farhang Executive Producer Mohammad Asgari
Producer Seyed Sadegh Hatofi Executive Producer Rana Azadivar Executive Producer Arash Falahat Pish

World Sales:
Noor-e-Taban Film Company
Suite 6, 2nd floor,
No.3, Fourth Alley,
Gandhi Street, Tehran 1434894113, Iran
Tel: +98 21 88773338
Fax: +98 21 8879 0151
Email: noortaban.film.company@gmail.com

Filmy o Muhammadovi *Poselství* (1976) *Muhammad* (2015)

M. jako náboženský vůdce a společenský reformátor

- *Hanífíja* – přírodní monoteizmus, dovršení monoteizmu? Koncepce *millat Ibráhím*, řetězec proroků od Adama až po Muhammada.
- Otázka Prorokové ngramotnosti (*an-nabí al-ummí*) a možné inspirační zdroje.
- **Náboženské reformy** (monotheizmus, modlitba, víra v nesmrtelnou duši, eschatologie a kosmologie)
- **Společenské a politické reformy** („společenská spravedlivost“ a náboženská rovnost, postavení žen, *džihád*, postavení *ahl al-kitáb*).